

שביל

מגזין

הבולאים

בישראל

גליון מס' 127 | סיוון תשפ"ג | יוני 2023 | המחיר: 30 ש"ח

אביגיל (מימין) ורותם (משמאל),
תלמידות בחוגי בולאות בבית הספר
בורוכוב בגבעתיים (מאמר בעמ' 10)

קוראים יקרים,

אנו מקווים שחג הפסח עבר עליכם בנעימים. החודשים האחרונים הביאו עמם סערות לא מבוטלות למציאות של מדינת ישראל והמחלוקות הפוליטיות קורעות את החברה בארץ באופן שלא ניתן להתעלם ממנו. עם זאת, על אף הטלטלות הפוליטיות והחברתיות בישראל, הפעילות הבולאית מוסיפה להתקיים כסדרה ואולי אף ביתר-שאת. הגיליון הנוכחי של "שביל" הוא במידה רבה שיקוף של העושר והגיוון הרב המאפיינים את הפעילות הזאת בחודשים האחרונים, הן בארץ והן בחו"ל, ועוד היד נטויה.

גיליון זה נפתח, במאמר של יעקב כהן על הדואר הצבאי הבריטי בתקופת המרד הערבי הגדול (1936-1939). לפני מספר חודשים, בכנס יום הבולאות השנתי, זכה כהן בפרס בולאי השנה, בין השאר בזכות מחקריו הרבים בתחום תולדות הדואר של ארץ ישראל, אותם הוא מפרסם מעל דפי עיתון זה. מאמרו החדש ממשיך להעשיר את קוראי העברית בידע העשיר שצבר בנושא הדואר הבריטי בארץ ישראל ובמזרח התיכון במחצית הראשונה של המאה ה-20. המאמר מביא מגוון רחב של דוגמאות לדברי דואר שנשלחו באמצעות שירות הדואר הצבאי הבריטי בשלוש השנים של המרד הערבי, לעתים בתנאי לחימה קשים שהגבילו את תנועת כלי התחבורה הבריטיים שהעבירו את הדואר.

המאמר הבא הוא מאמר אישי מאוד מפרי עטי. בשנה האחרונה בתי אביגיל משתפת בחוגי הבולאות בבית הספר שלה, בית הספר בורוכוב בגבעתיים, בורוכוב הוא אחד מבתי הספר היחידים שבהם מוסיפים להתקיים חוגי בולאות סדירים, בהדרכתו של יגאל נתנאל. החוגים הוקפאו למשך שלוש שנים בתקופת הקורונה, אך חזרו השנה ונחלו הצלחה מסחררת בקרב התלמידים. באחד מימי חמישי של חודש מאי ביקרתי בשיעור הבולאות של בתי, דיברתי עם חבריה לכיתה, צילמתי וכתבתי את רשמיי. היה כיף רב לראות את ההנאה הרבה של התלמידים להגיע לשיעור ואת העניין הרב שיגאל מעורר אצלם על הבולים שכבר מזמן אינם חלק מעולמם. ההשקעה בדור הצעיר אולי תניב פירות רק בעתיד, כשנדע אם יצאו מחוגים אלה אספנים ובולאים, אבל לאחר שעה וחצי במחיצתם של ילדי חוג הבולאות הרגשתי שההתלהבות וההנאה שלהם הם בגדר פירות מידיים ומורגשים למדי.

מאמרו של משה רימר עוסק באתר האינטרנט של ההתאחדות, שאותו הוא מפעיל בשנה האחרונה. האתר, שביקש מימו הראשון באוויר - במהלך סגרי הקורונה - להביא שינוי וחיידוש משמעותיים ביחס לקודמו, המריא באמת רק כאשר רימר תפס עליו פיקוד. בארגויות בלתי נדלות, בהבנה רחבה ומעמיקה של הפלטפורמה האינטרנטית והאפשרויות שהיא פותחת ובקסם אישי שקשה להחמיצו, הביא רימר את אתר האינטרנט לשיאים שנדמה לי שאפילו גדולי המשוכנעים בנחיצותו של עדכון האתר לא האמינו שניתן יהיה להגיע אליהם במהירות וביעילות כזאת. במאמר, פורש רימר לא רק את השינויים שכבר בוצעו אלא גם מקצת השיפורים הצפויים בהמשך הדרך ומסביר בין השורות את ההיגיון המנחה העומד מאחורי השינויים ואת תפישת העולם המוליכה אותם. הקריאה החשובה ביותר העולה ממאמרו מובאת בשורותיו האחרונות ואין לי אלא להצטרף אליה בלב שלם ולהדהד אותה: הצלחת האתר ועושר תכניו תלויים בשיתוף הפעולה של חברי קהילת הבולאים. אנא עשו מאמץ לאתר חומרים שניתן לסרוק ולשתף באתר והעבירו אותם למשה רימר, שיידאג לשבצם במקום המתאים באתר ולהרחיב את המידע הזמין לכל הבולאים באתר.

בחציו השני של הגיליון מספר מאמרים קטנים יותר אך מעניינים ומשמחים לא פחות: רשמי תערוכת הבולים לציון 120 שנה לעיר כפר סבא, שארגן יו"ר המועדון הבולאי כפר סבא, מוטי לייפר, שהייתה הצלחה גדולה וזכתה לקהל מבקרים רב ולשבחים של העירייה ושל העומד בראשה; דברים קצרים של יורם גלעדי על השינויים בבולי בריטניה בעקבות המלכתו של המלך צ'ארלס השלישי בראשית חודש מאי; מדור היודאיקה של בוריס וולדרסקי עם סיפורו של פוליטיקאי בולגרי יהודי שקנה לו מעמד וכבוד בארצו והונצח על בוליה; סקירה של ספרו האחרון של צביקה אלוגי שהלך לאחרונה לעולמו (שנכתב בשיתוף עם יוסף חכמי) והותיר אחריו ספר מחקר חשוב על הדואר העות'מאני בארץ ישראל; וד"ש עם שיר (ובול) שתרם לנו המשורר רוני סומק, כדרכו בגיליונות האחרונים.

אנחנו תקווה שתמצאו עניין בגיליון שבין ידיכם ונשמח מאוד לשמוע את תגובותיכם והערותיכם על העיתון, על הגיליון הנוכחי ועל תכניו. כתמיד, אנחנו מזמינים אתכם לכתוב מאמרי תגובה למאמרים השונים הרואים כאן אור או לתרום מאמרים מכל סוג ובכל היקף לפרסום בגיליונות עתידיים של "שביל". נשמח מאוד לעזור לכם בעבודה על המאמרים, בהתקנתם ובעריכתם, ככל שיהיה לכם צורך. אנחנו מאחלים לכם ולבני משפחותיכם קיץ נעים ולהתראות בגיליון הבא.

עידן בריר

עורך "שביל"

מגזין
הבולאים
בישראל
שביל
בהוצאת התאחדות בולאי ישראל

גיליון מס' 127

סיוון תשפ"ג - יוני 2023

מחיר: 30 ש"ח • מנוי שנתי: 100 ש"ח

מנע המערכת לפניות ולמנויים: ת.ד. 3301, ת"א 6103201

טל: 03-6295547 • פקס: 03-5259716

Email: idanbarir@gmail.com • www.israelphilately.org.il

עורך: עידן בריר

עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס, שדרות רוטשילד 109, ת"א

תוכן העניינים

דבר העורך 2

היסטוריה של הדואר

דואר צבאי בריטי בפלשתינה בעקבות המרד

הערבי הגדול 1936-1939 / יעקב כהן 3

פעילות בולאית בישראל

חוגי בולאות בבית הספר בורוכוב בגבעתיים /

עידן בריר 10

אתר התאחדות בולאי ישראל / משה רימר 13

תערוכת הבולים "120 שנה לכפר סבא" 17

בולאות עולמית

בולי בריטניה לאחר המלכת המלך צ'ארלס

השלישי / יורם גלעדי 19

יודאיקה

סולומון איסאק פאסי - היהודי הבולגרי

המפורסם בעולם / בוריס וולדרסקי 21

על מדף הספרייה 23

עדכון קטלוג בולי ישראל 26

חותמות דואר ישראל 30

דואר צבאי בריטי בפלשתינה בעקבות המרד הערבי הגדול 1936-1939

יעקב כהן

השלב הראשון של המרד, אפריל-אוקטובר 1936

במשך ששת חודשי השביתה טען אל-חוסייני באוזני הנציב העליון וקופף שהוא משתדל למתן את פעילות המורדים. מצדו, עשה הנציב העליון מאמץ להשפיע על הממשלה בלונדון להשעות את עליית יהודים לארץ ישראל למשך זמן עבודתה של ועדת החקירה הממלכתית בראשות הלורד פיל. אולם מה שיצא ממגעים אלה הייתה הפסקה זמנית של השביתה באמצע אוקטובר 1936. השביתה הכללית של היישוב הערבי ב־24 באפריל ועד 11 באוקטובר 1936 כמעט ושיתקה את שירותי הדואר. ועדת פיל פרסמה את המלצותיה ביולי 1937 ובראש המלצותיה הייתה חלוקת הארץ למדינה יהודית קטנה בגליל, בעמקי הצפון ובאזור החוף ולמדינה ערבית שאמורה הייתה לכלול כ־75 אחוזים משטח הארץ ושיועדה להיות חלק מאמירות עבר-הירדן. פרט לעבדאללה אמיר עבר-הירדן ולחלק מהנשאישיבים, התנגדו כל הערבים לחלוקה. המרד, ששך ברובו בעת שהות ועדת פיל בארץ ישראל, חזר והתלקח לאחר פרסום המלצתה לחלק את הארץ. לשיא הגיעה ההתפרצות המחודשת של האלימות עם רציחתו של מושל מחוז הגליל, לואיס אנדרוס, בנצרת. בפועל הייתה זאת הכרזת מלחמה של הכוחות הערביים על השלטון הבריטי. בתגובה, הסמיך הקבינט בלונדון את שר המושבות להכריז על מצב צבאי בפלשתינה ואת הנציב העליון לפזר את המועצה המוסלמית העליונה, לאסור את חאג' אמין אל-חוסייני ואת חברי הוועד הפועל הערבי ולהגלותם לאיי סיישל, וליטול מהמועצה המוסלמית העליונה את שליטתה על נכסי הווקף. לדמשק הגיעו חברי הוועד הפועל הערבי שלא נתפסו ומנהיגים פלסטינים אחרים והקימו שם את "הוועד המרכזי של הג'יהאד". עד סוף המרד ניהל ועד זה את הפעילות האלימה בארץ ישראל על-פי הוראות של חאג' אמין אל-חוסייני שהגיעו ממקום גלותו בלבנון.

השלב השני של המרד ספטמבר 1937-דצמבר 1939

בשנתיים שבין אוקטובר 1937 לספטמבר 1939 התנהל המרד על-ידי מפקדים מקומיים שהתנהלה ביניהם תחרות, וללא סמכות מרכזית. בתקופה הזו השתלטו הכנופיות על אזורים שונים בארץ, המפקדים עסקו בסחיטת כספים בערים ובכפרים וגרמו לבריחת אלפי סוחרים ובעלי מקצועות חופשיים פלסטינים לחו"ל. במקביל נמשכו כל העת

מ אורעות המרד הערבי הגדול בפלשתינה נמשכו לסירוגין כשלוש שנים בין 1936 ל-1939 (ביישוב נקראו "מאורעות תרצ"ו-תרצ"ט") וכוונו בעיקר נגד הממשל הבריטי, אך גם נגד האוכלוסייה היהודית. במהלך תקופה זו התמודד הצבא הבריטי יחד עם חיל האוויר המלכותי ומשטרת המנדט עם לוחמת גרילה בהיקף רחב שלוותה במעשי טרור רבים שהוציאו לפועל קבוצות חמושות ערביות בכל רחבי הארץ. הגורם המיידי לפרוץ המאורעות היו המוני העולים מאירופה שהחלו להגיע לארץ ישראל לאחר עליית הנאצים לשלטון בגרמניה. סכנת העלייה, שנגדה ניהלו אנשי הוועד הפועל הערבי והמועצה המוסלמית העליונה תעמולה במשך שנים ארוכות נראתה עתה מוחשית ביותר. תנופת העלייה וההתיישבות היהודית במחצית הראשונה של שנות ה־30 גרמה להתקוממות במחנה הערבי. בנובמבר 1935 הצליחו חמש מפלגות ערביות להתלכד ולנסח תזכיר משותף לנציב העליון ובו שלוש דרישות: הפסקת העלייה היהודית, איסור על העברת קרקעות ליהודים והקמה של מדינה ערבית על כל שטחה של פלסטין. בעקבות מאורעות הדמים ביפו במחצית אפריל 1936 והשביתה שהוכרזה על-ידי הוועד הערבי העליון ב־22 באפריל 1936 הוקם ועד ההנהגה הלאומית הערבית העליונה בראשות חאג' אמין אל-חוסייני. לדידו של חאג' אמין, שהפך עתה למנהיג המייצג של הפלסטינים, המרד שפרץ שלא ברצונו עלול היה לטרפד את מאמציו להביא לשינוי מדיניותם של הבריטים באמצעות משא ומתן עמו. משפרצה כבר האלימות ניסה אל-חוסייני להטות אותה נגד היהודים במטרה למנוע התנגשות עם השלטון הבריטי. ההתקוממות הערבית נמשכה פרק זמן ממושך והעמידה בפני הצבא הבריטי אתגרים רבים. על מנת להצליח בה, הציב הצבא בארץ ישראל את חיל המשלוח הגדול ביותר שיצא מחוץ לשטח הממלכה המאוחדת בתקופה שבין מלחמות העולם. הכוח הצבאי הבריטי עם פרוץ המרד כלל שני גדודי חיל רגלים, פלוגת שריוניות ומספר קטן של יחידות עזר. הכוח הצבאי הבריטי גדל בסוף 1936-1938 להיקף של 2 דיוויזיות עם מספר כולל של כ־10,000-12,000 חיילים. גם מספרם של השוטרים במשטרת המנדט גדל בשיעור ניכר בנוסף ליחידות שריון, אוויר, ים, ארטילריה ויחידות תומכות אחרות, כמו יחידות דואר צבאי (כפי שהטבלה מציינת). היקף הכוח המאוד משמעותי הוביל לירידה בפעילות המורדים.

את המרד הערבי הגדול ניתן לחלק לשלושה שלבים:

- השלב הראשון: אפריל-אוקטובר 1936
- ההפוגה במרד: נובמבר 1936-ספטמבר 1937
- השלב השני: אוקטובר 1937-מרץ 1939

גם התקפות על יישובים ועל עוברי אורח יהודים. לקראת סתיו 1938 החריפה הפעילות הערבית נגד כוחות הביטחון הבריטיים ונפגעו תחנות משטרה, רכבות, גשרים, עמודי חשמל ומתקנים אחרים. מאורעות 1938 חייבו את הפסקת פעולת הדואר הנע בציר חיפה-קנטרה מחודש יולי 1938 וכן סגירה זמנית של בתי הדואר בבאר שבע, בית שאן, בית ג'אלא, בית לחם, יריחו, ח'אן יונס, לוד, מגדל, סניף הדואר נצרת בחיפה ובשפרעם. העברת דואר לטבריה הייתה משובשת ונוצר קושי להעביר דואר לחו"ל במטוסים ימיים. אחת הפעולות הנרחבות של הבריטים לדיכוי המרד היה הקמתן של מיצדיות פילבוקס ומצודות טיגארט, שנקראו על שמו של קצין המשטרה הבריטי סר צ'ארלס טיגארט, שנשלח לארץ בדצמבר 1937 במטרה לשקם את שמה ואת יכולותיה המבצעיות של משטרת המנדט בתקופת המרד הערבי הגדול. כחלק מפעילותו בארץ יזם טיגארט הקמת תחנות משטרה מבוצרות בנקודות אסטרטגיות וגם סגירה של הגבול הצפוני באמצעות גדר ביטחון שנפרשה לאורך 75 ק"מ (והוקמה על-ידי סולל בונה בחודשים יוני-יולי 1938) במטרה למנוע את כניסתם של כוחות ערביים בלתי סדירים מלבנון וסוריה. על תוואי הגדר הוקמו בשנות המרד הערבי הגדול 5 מצודות טיגארט. כל מצודה כללה מבנה מרובע ובראשו צריח מצולע הצופה לכל הכיוונים ובו חרכי ירי. הראשונה הוקמה בנבי יושע (היום מצודת כ"ח), השנייה בסאלחה (כיום אביבים), השלישית באזור הכפר סעסע (כיום היישוב מתת), הרביעית בכפר תרביחא (כיום מושב שומרה) והחמישית באזור היישוב באסה (כיום בטטח המושב יערה). בין המצודות הוקמו 16 מיצדיות פילבוקס, עמדות שמירה קטנות שצורתן מזכירה קופסת כדורים גלילית.

הצבא הבריטי בפקודו של רוברט היינג קיבל את האחריות על משטרת המנדט בספטמבר 1938 והארגון כולו עבר לפעול ב"שליטה צבאית" בכפוף להוראות מפקדי הצבא באזורים השונים. בוועידת לונדון (שנקראה גם "ועידת השולחן העגול" או "ועידת סנט ג'יימס") שהתכנסה בפברואר 1939 התאמצו הבריטים לגשר על הפער בין עמדות היהודים והערבים. מאמציהם עלו בתוהו עקב סירוב הערבים לכל הצעת פשרה ותביעתם להקמת מדינה ערבית עצמאית שבה יורשו לחיות כמיעוט רק אותם יהודים שכבר נמצאו בארץ באותה עת. הוועידה הסתיימה בלא כלום שעה שבשמי אירופה כבר התחשרו ענני המלחמה. במצב זה החליטה ממשלת בריטניה לפנות עורף להתחייבותה לסייע בבניין הבית הלאומי היהודי במגמה להטות את לב העולם הערבי לצידה. בשל כך פרסמה הממשלה הבריטית ב־17 במאי 1939 את "הספר הלבן" השלישי. תקנות הספר הלבן הגבילו את העלייה היהודית לארץ ישראל ואת מכירת הקרקעות ליהודים.

תוצאות המרד בטווח הקצר

שלוש שנות מאורעות הדמים הסתיימו ללא הישגים משמעותיים לערבים. חרף כל מאמצי ההנהגה הפלסטינית, ראשי ארצות ערב, הנציב העליון והחוגים הפרו-ערביים בלונדון, לא נענתה הממשלה אף לא לאחת משלוש התביעות שהציבה ההנהגה הפלסטינית כמטרות העיקריות של השביתה ושל המרד המזוין: הפסקת העלייה, איסור על מכירת קרקעות ליהודים והקמת ממשלה לאומית ערבית. כמו כן הערבים לא הצליחו לשחק את המסחר, התחבורה ואת מהלך החיים הרגיל. להוציא את מאות החללים היהודים שנפלו ואת הרכוש

שנפגע ביחוד במשך החקלאי יצא היישוב היהודי מחוזק הן בתחום ההתיישבות והן במישור הצבאי. היהודים מצאו חלופות לשירותים הערביים הנתונים בשביתה כמו למשל פיתוח נמל תל אביב כחלופה לנמל יפו, הקמת הגדר הצפונית על-ידי סולל בונה (שכונתה גם "מבצע הגודרים") והמצודות לאורך הגדר תרמו בשלבים מאוחרים יותר לחיזוק הביטחון בגבול הצפוני.

הטבלה שלהלן מרכזת את יחידות הדואר הצבאיות הבריטיות שפעלו בפלשתינה במהלך השלב הראשון של המרד הערבי הגדול והמוצגים יתוארו על-פי יחידות דואר השדה בהתאם. כפי שצינתי במבוא ההתקוממות הערבית הנרחבת בהיקפה חייבה הבאת כוחות גדולים מבריטניה לדיכוי המרד ועם הכוחות הגיעו גם יחידות תומכות וביניהן יחידות דואר שדה צבאיות כדי לשרת את אלפי החיילים שנוספו לכוח הבריטי. יחידות דואר צבאי 12-26 פעלו לתקופה קצרה בלבד מאוקטובר 1936 ועד ינואר 1937 ולאחר מכן כפי שהטבלה מציינת נדדו למדינות אירופה אחרות. יש לציין שחוקמות דואר צבאי בדרך כלל לא שימשו במקום אחד ונדדו עם היחידות השונות בהתאם למשימות והצרכים הצבאיים. בפלשתינה בחירת פיזור יחידות הדואר הצבאיות נעשה על-פי הדרישות והצרכים בשטח, מצמח בצפון ועד בית לחם במזרח. יש לציין שבמשך המרד הערבי הגדול הורשו היחידות הבריטיות להשתמש בבולים בריטיים.

יש להדגיש שבשנים מאוחרות יותר (1940 ואילך) יחידות דואר צבאי אחרות בפלשתינה התמקמו בחלקם במקומות שבהם השתתפו יחידות הדואר הצבאי המצוינות בתקופת המרד (כמו למשל ירושלים, חיפה, סרפנד וכו' אך עם מספרי דואר צבאי אחרים).

מס' יחידת דואר השדה	מיקום יחידת הדואר	תאריך השימוש בחותמות	הערות	שימוש מאוחר יותר בחותמות
12	סרפנד	25.10.36-12.10.36	22.9.36-19.9.36 דורצ'סטר, אנגליה	צרפת, אנגליה
15	שכם	19.12.36-18.11.36	שימוש ראשון בחותמת בפלשתינה	צרפת, אנגליה, איטליה
16	ירושלים	7.1.37-1.10.36	כנ"ל	צרפת, אנגליה, איטליה
17	יפו	21.12.36-9.10.36	כנ"ל	צרפת, בלגיה, תוניסיה
18	בית לחם	19.12.36-9.10.36	כנ"ל	צרפת
20	ירושלים	10.1.37-25.9.36	כנ"ל	צרפת, בלגיה, אנגליה
22	טולכרם	18.12.36-11.10.36	כנ"ל	צרפת
23	עפולה	7.12.36-11.10.36	כנ"ל	צרפת
24	צמח	26.11.36-11.10.36	כנ"ל	צרפת, אנגליה
25	חיפה	10.1.37-1.10.36	כנ"ל	צרפת, אנגליה
26	סרפנד	10.1.37-1.10.36	כנ"ל	צרפת

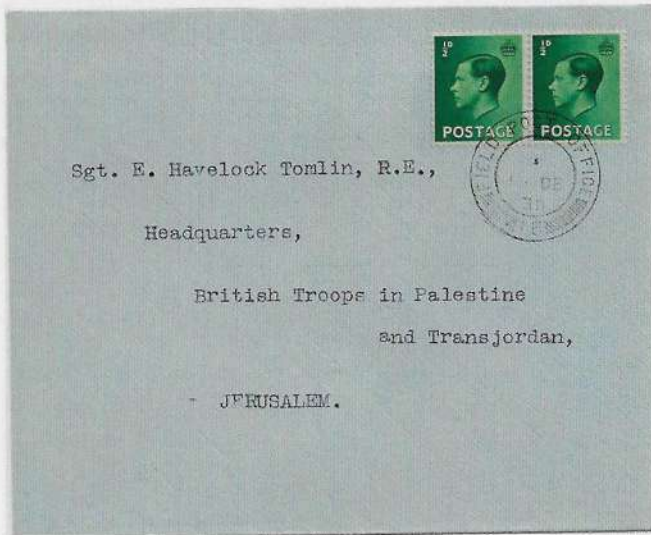
מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת דואר שדה מספר 15 שהייתה ממוקמת בשכם בתאריך 7.12.36 למפקדה הראשית של כוח ההגנה בח'רטום, סודאן. נושא בול של 1.5 פני. הותמת מעבר בגב המעטפה Shellal-Haifa/T.P.O. no. 2 בתאריך 12.12.36. תחנת הרכבת Shellal הייתה ממוקמת בעיירה קטנה על גדות הנילוס מדרום לאסואן, במצרים העליונה. נושא כיתוב באנגלית: "כולל מכתב מגדוד המשמר הסקוטי השני, כוחות פלשתינה מתאריך 7.12.36". דבר דואר נדיר.

1. מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת דואר שדה 12 בסרפנד לסטוקפורט, אנגליה

מכתב צבאי בריטי שנשלח ב-16 באוקטובר 1936, מיחידת דואר שדה מספר 12 שהייתה ממוקמת בסרפנד (Sarafand) שוליים 36/Z.

3. מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת דואר שדה 15 שבשכם לירושלים

2. מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת דואר שדה 15 שבשכם לח'רטום, סודאן

מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת דואר שדה מספר 15 שהייתה ממוקמת בשכם בתאריך 18.12.36 (היום הלפני אחרון של יחידת דואר זו בארץ) למפקדה הראשית של הכוחות הבריטיים בפלשתינה ובעבר הירדן, בירושלים. נושא שני בולים של חצי פני כל אחד.

4. מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת דואר שדה 16 בירושלים להליופוליס, מצרים

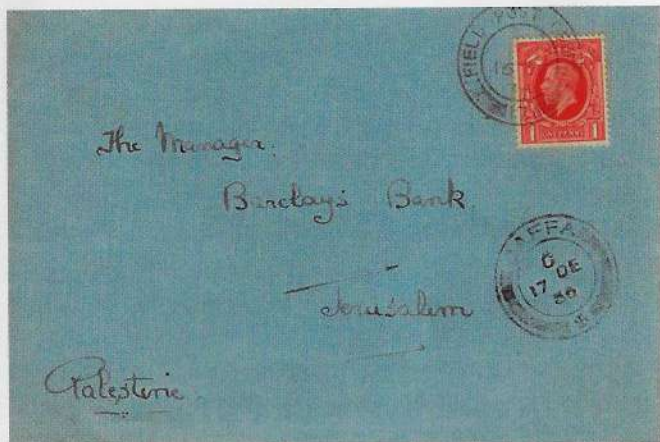

כל אחד. בכתביד על גב המעטפה נרשם המסלול שעבר המכתב: טבריה-כרתים-אנגליה. מטבריה הוטס המכתב על ידי מטוס ימי של חיל האוויר המלכותי (IA) דרך כרתים לאנגליה.

6. מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת דואר שדה 17 ביפו לירושלים

מכתב צבאי שנשלח מיחידת שדה 16 שהייתה ממוקמת בירושלים להליופוליס שבמצרים, בתאריך 28.12.36 ונושא בול של 1.5 פני. תעריף נכון למועד זה. בגב המעטפה חותמת מעבר של קנטרה 30.12.36, של קהיר 30.12.36 ושל הגעה להליופוליס 31.12.36.

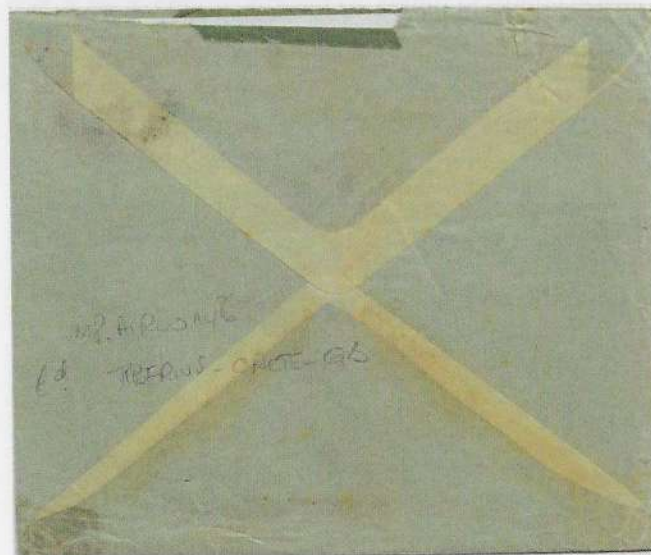

5. מכתב צבאי בריטי שנשלח באוויר מיחידת דואר שדה 17 שביפו לפורטסמות, אנגליה

מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת שדה 17 שהייתה ממוקמת ביפו לירושלים בתאריך 16.10.36 ונושא בול של 1 פני. חותמת מנדטורית יפו בתאריך 17.10.36 בפני המעטפה. נדיר למצוא בפני המעטפה חותמת מנדטורית בסמוך לחותמת של יחידת שדה צבאית.

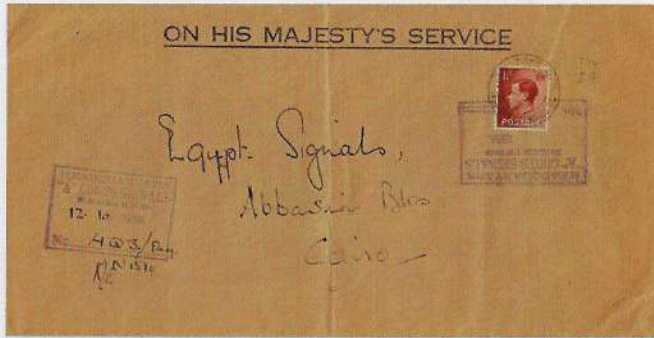
7. מכתב צבאי בריטי שנשלח באוויר מיחידת דואר שדה 18 בבית לחם לאדינבורו, סקוטלנד

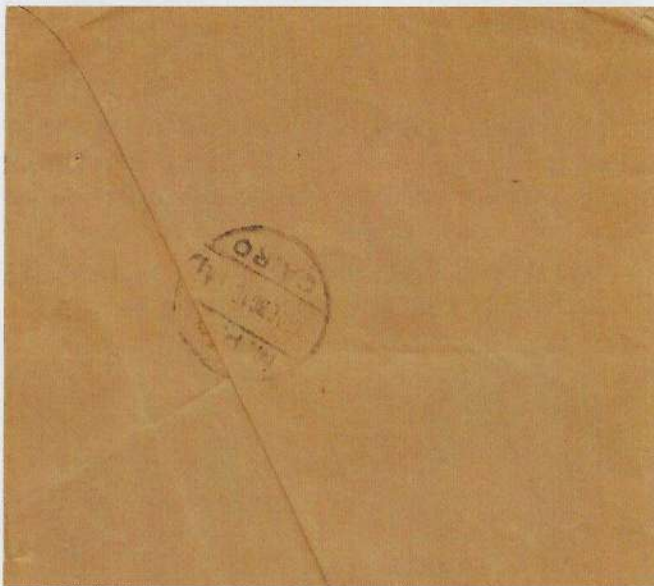
מכתב צבאי בריטי מיחידת שדה 18 שבבית לחם שנשלח באוויר על-ידי K.L.M., חברת התעופה המלכותית ההולנדית, לאדינבורו, סקוטלנד בתאריך 30.11.36 ונושא 3 בולים של פני אחד ועוד בול של 3 פני. סך הכל 6 פני. בגב המעטפה תווית מודפסת "בשירות הוד מלכותו" ושתי חותמות שדה צבאיות מס' 18 בתאריך 30.11.36.

מכתב צבאי בריטי שנשלח באוויר מיחידת שדה 17 שהייתה ממוקמת ביפו לפורטסמות, אנגליה, בתאריך 25.10.36 ונושא 2 בולים של 3 פני

מלבניות עם הכיתוב: מפקדה ראשית 'A' יחידת האותות (signals) התקבל 12.10.36. בגב המעטפה חותמת קבלה, קהיר M.P.O. (military post office) 15.10.36

8. מכתב צבאי בריטי רשום שנשלח באוויר מיחידת דואר שדה 20 בירושלים לסטוקפורט, אנגליה

10. מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת דואר שדה 22 בטולכרם לסטוקפורט, אנגליה

מכתב צבאי בריטי רשום שנשלח באוויר מיחידת שדה 20 שהייתה ממוקמת בירושלים לסטוקפורט, אנגליה בתאריך 9.1.37 (היום הלפניאחרון של יחידת דואר זו בארץ) ונושא בלוק של 6 בולים של פני אחד עם שוליים שמאליים וסימון 36/A. תעריך נכון למועד זה, 3 פני לדואר אוויר ועוד 3 פני לדואר רשום. חותמת ביטול של יחידת השדה הצבאית מס' 20 (4x חותמות). חותמת הגעה של סטוקפורט בתאריך 16.1.37. דבר דואר נדיר.

9. מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת דואר שדה 20 שבירושלים לקהיר, מצרים

מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת שדה 22 שהייתה ממוקמת בטולכרם לסטוקפורט, אנגליה בתאריך 13.10.36 (היחידה הגיעה לארץ רק יומיים קודם לכן) ונושא שני בולים: חתונת הכסף של ←

מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת שדה 20 שהייתה ממוקמת בירושלים ליחידת האותות בקהיר, מצרים בתאריך 1x/10/36 בשירות הוד מלכותו ונושא בול של 1.5 פני. המכתב הוחתם בשתי חותמות

מלך אנגליה ג'ורג' החמישי (1935) וכול נוסף בערך של חצי פני עם שוליים משמאל וסימון X/35.

11. מכתב צבאי בריטי שנשלח באוויר מיחידת דואר שדה 23 שבעפולה לבקס, אנגליה

מכתב צבאי בריטי שנשלח באוויר מיחידת שדה 23 שבעפולה לבקס, אנגליה (Bucks), קיצור מקובל של Buckinghamshire, בתאריך 24.10.36, בנושא שני בולים של 2.5 פני ועוד חצי פני. סך הכל 3 פני לדואר אוויר.

12. מכתב צבאי בריטי שנשלח באוויר מיחידת דואר שדה 24 שבצמח לקולצ'סטר, אנגליה

מכתב צבאי בריטי שנשלח באוויר מיחידת שדה 24 שבצמח לקולצ'סטר, אנגליה בתאריך 21.10.36 ונושא שני בולים של 1.5 פני כל אחד. חותמת הגעה בפני המעטפה קולצ'סטר, אסקס בתאריך 26.10.36.

13. מכתב צבאי בריטי שנשלח בדואר מודפס ממשד דואר צבאי מקומית בחיפה

מכתב צבאי בריטי שנשלח בדואר מודפס ממשד דואר צבאי (Army Post Office) ללא תאריך למחלקת אספקה בכתובת מקומית בחיפה.

נושא בול של חצי פני. בעיפרון תאריך של 9.1.1937. בגב המעטפה מודפסת כתובת השולח: בית טלטש כרמל המערבי, חיפה. נתונים אלה ממקדים אותנו ליחידת דואר שדה 25 שהייתה ממוקמת בחיפה. תאריך השימוש בחותמת 1.10.36 ועד 10.1.37. יחידת דואר שדה 25 קיבלה את הדואר היוצא האחרון לפני סגירתה בתאריך 9.1.37 לצורך מסירה ביום המחרת, 10.1.37. החותמות שבשימוש (25#) נשלחו לירושלים (ששימשה כמרכז האיסוף) בבוקרו של 9.1.37 כך שכל דברי הדואר שהתקבלו מאוחר יותר באותו יום הוחתמו בחותמת משרד הדואר הצבאי ללא תאריך. מכתב נדיר.

14. מכתב צבאי בריטי שנשלח באוויר מיחידת דואר שדה צבאית 25 שבחיפה ללונדון

מכתב צבאי בריטי שנשלח באוויר מיחידת דואר שדה צבאית 25 שהייתה ממוקמת בחיפה ללונדון בתאריך 11.10.36 ונושא בול של 3 פני לדואר אוויר. השולח: יחידת האיתות בחיפה. יחידת הדואר בחיפה הייתה כפופה לדיוויזיה החמישית הבריטית.

NEGEV HOLYLAND STAMPS

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה
- המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו
- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה

- ISRAEL, INTERIM, BRITISH MANDATE, OTTOMAN PERIOD, JUDAICA
- AUCTION ARE HELD TWICE A YEAR

Please write for a catalogue
Ask about special low vendor commission rates.

P.O.Box 8101 — TRENTON NJ 08650 USA
E-mail: LEADSTAMP@VERIZON.NET
Phone: 609-456-9508

בקשה להתקבל כחבר בהתאחדות בולאי ישראל

אני החתום מטה מבקש בזה לקבלני כחברה בעמותת התאחדות בולאי ישראל ומתחייב בזה לציית לתקנות ולהחלטות העמותה, הועד הפועל והנהלה. אני מצהירה כי אני אזרחית ישראלית/ואו תושבת ישראל ובוגרת. אני מתחייב לשלם את דמי החבר המגיעים ממני במועדם כל זמן חברותי בעמותה, אלא אם כן אחליט לפרוש מן העמותה מכל סיבה שהיא, ואז אודיע על כך בכתב להנהלת העמותה.

שם: _____ ת' לידה: _____ ת.ד.: _____
 מען - רח', מס' בית, ישוב, מיקוד: _____
 כתובת למשלוח דואר: _____
 טלפון בבית: _____ נייד: _____ דוא"ל: _____
 תאריך: _____ חתימה: _____

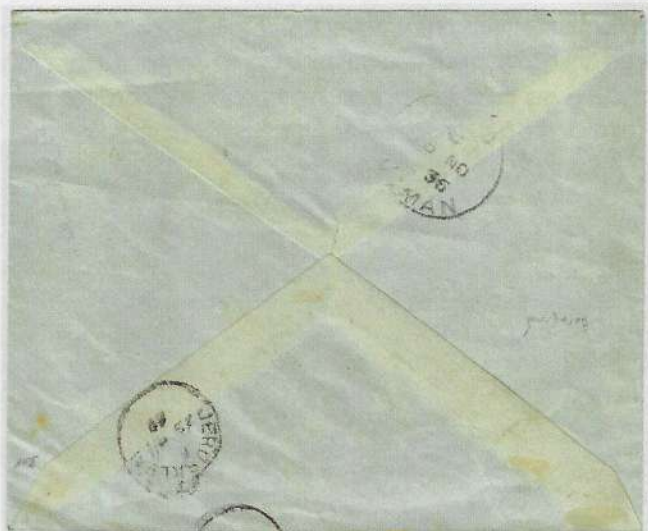
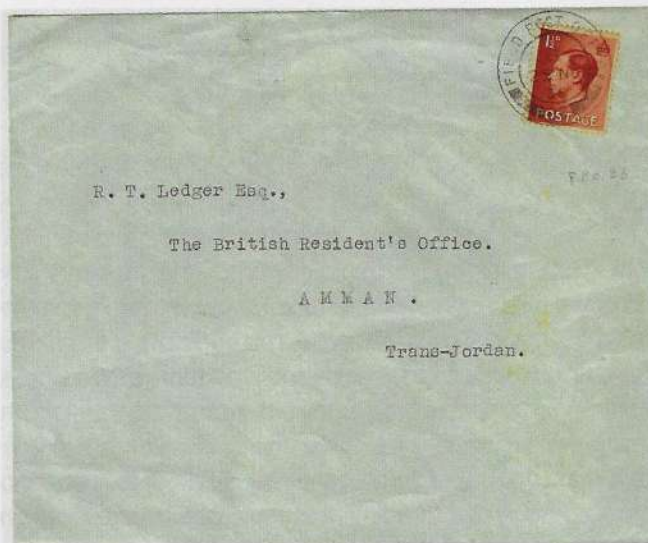
החלטת הנהלה:

הוחלט לקבל/לדחות את הבקשה להצטרפות בישיבת הנהלה מיום _____ בשם העמותה _____

דמי חבר לשנה: 100 ₪
 דמי חבר לשנתיים: 180 ₪ ושי בולאי בשווי של 50 ₪
 דמי חבר לשלוש שנים: 270 ₪ ושי בולאי בשווי של 75 ₪

התאחדות בולאי ישראל ת.ד. 3301 תל אביב, 6103201
 טלפון: 03-6295547, פקס: 03-5259716, דוא"ל: misrad-ipf@013net.net

15. מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת דואר שדה צבאית 26 בסרפנד לעמאן, עבר הירדן

מכתב צבאי בריטי שנשלח מיחידת שדה צבאית 26 בסרפנד לעמאן, עבר הירדן בתאריך 25.11.36 ונושא בול של 1.5 פני. בגב המעטפה חותמת מעבר של ירושלים בתאריך 25.11.36 וחותמת הגעה של עמאן 26.11.36 ■

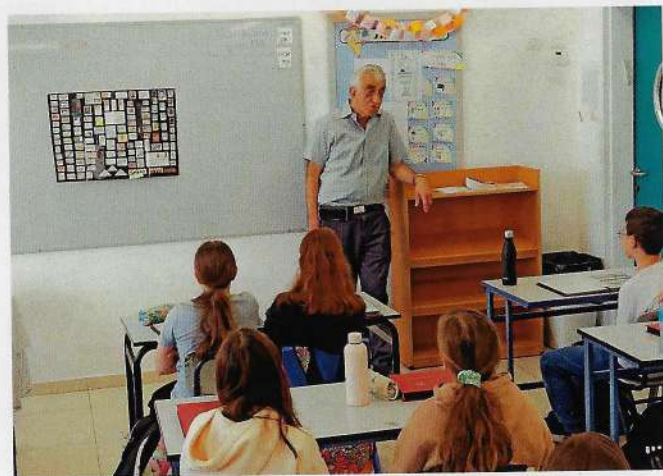
לקריאה נוספת:

History of British Army Postal Services, VOL-III 1927-1963/ Edward B. Proud, Bailey 1982.
 The Postal History of British Palestine 1918-1948/Edward B. Proud, Bailey 1985.

חוגי בולאות בבית הספר בורוכוב בגבעתיים

עידן בריר

ואומר לו שגם הוא רוצה להיות בולאי וגם הוא רוצה אלבום, זכוכית מגדלת, פינצטה והמוון בולים לסדר באלבום, ממש כמו שנתן לאביגיל. אינני יודע לומר אם שני ילדיי הפכו באמת לבולאים. אפילו אינני יודע לומר אם הפיתוי לאסוף בולים והתחרות הסמויה ביניהם יימשכו לאחר סוף השנה וסיומו (המעציב) של חוג הבולאות בבית הספר. מה שאני כן יודע לומר הוא שגם אם השגת הציוד והתחרות על השגת הבולים הלהיבו את הילדים יותר מאשר הבולים עצמם, החשיפה של הילדים – שניים במחיר אחת! – לתחום הבולאות והגישה שהתאפשרה להם לבולים הם משהו שישאר איתם, וגם איתי, בדרך כזו או אחרת. התלהבות כמו שראיתי אצל אביגיל להגיע בזמן לבית הספר בימי חמישי לא נראתה אצלה מאז נכנסה לכיתה א'. אלמלא החוג, לא היה לה ולאחיה סיכוי רב לשמוע על איסוף בולים, לא כל שכן להחזיק אותם בידיהם, לבחון אותם מקרוב ולסדר אותם באלבומים, ולא היה להם סיכוי ללמוד את שמן של מדינות רחוקות המופיעות על הבולים שמלהיבים אותם כל כך, חלקן נעלמו כבר מזמן. על כך אני אסיר תודה לחוג הבולאות, ליגאל ולבית הספר.

תמונה מס' 1: יגאל נתנאל מול הכיתה בחוג הבולאות בבית הספר בורוכוב

נחזור לבוקרו של אותו יום חמישי שבו ליוויתי את אביגיל לחוג הבולאות, השיעור הראשון במערכת השעות של אותו היום, בשעה 8:00 בבוקר: לא ידעתי למה לצפות לפני שנכנסתי לכיתה. הקפדתי לא לשאול את אביגיל כמה ילדים רשומים איתה לחוג כדי שכל מספר יהיה עבורי הפתעה, לטובה או לרעה. דלת הכיתה שבה מתקיים החוג צופה אל הלוח בחזית הכיתה וכשעלינו במדרגות ראיתי בעדה רק את יגאל ממתין בקדמת הכיתה לתחילת השיעור ולכן לא יכולתי לדעת גם כמה תלמידים יושבים מולו. מאוד הופתעתי לגלות שהכיתה הייתה מלאה בלמעלה מ-20 תלמידים, רובם תלמידי כיתה ו' ומיעוטם תלמידי כיתה ה'. כמות התלמידים בכיתה הצליחה

וּם חמישי, שעה רבע לשמונה בבוקר. אביגיל, מכיתה ו' 3 בבית הספר בורוכוב בגבעתיים, ממחרת לבית הספר. אסור לאחר לשיעור בבוקר יום חמישי ואביגיל מקפידה להגיע בזמן לבית הספר, כבכל שבוע. השבוע היא מתרגשת במיוחד כי אבא בא לצלם אותה בכיתה. האבא המצלם הוא כמובן אני והכתבה הזו היא האישית ביותר שכתבתי ל"שבל" משום שאביגיל היא הבת שלי. בחציון הנוכחי היא לוקחת בבית הספר שלה חוג העשרה ייחודי שהיא שמעה עליו רבות מחברות שלה שלקחו אותו בחציון הקודם. החוג הוא חוג בולאות והמדריך בו הוא יגאל נתנאל.

כשאביגיל סיפרה לי שמתקיימים בבית הספר שלה חוגי בולאות, הופתעתי מאוד. כשהתחלתי לערוך את "שבל" לפני כחמש שנים, שמעתי שבמשך שנים התקיימו חוגי בולאות בבתי ספר שונים בארץ, כולל בבית הספר בורוכוב שבו לומדת בתי (ובשנה האחרונה גם בני, שעלה לכיתה א'). בגלל הירידה בעניין ובגלל מגפת הקורונה שפרצה זמן קצר לאחר שהתחלתי לערוך את העיתון, החוגים הוקפאו כליל והיה ספק אם יתחדשו אי פעם. כשאביגיל סיפרה לי שחוג בולאות חזר להתקיים ושהוא אחד החוגים הפופולריים ביותר בין הילדים בכיתתה, שמחתי מאוד. ידעתי שהילדים חוזרים לידי האמונות של יגאל וידעתי שהם צפויים להרבה שעות של עניין ושל עיסוק לא שגרתי שכמעט בוודאות לא נתקלו בו בבית עד לפתיחת הקורס.

כבר מהשיעור הראשון אביגיל חזרה הביתה עם שלל גדול ורב: אלבום בולים חדש ומהודר, זכוכית מגדלת, פינצטה מיוחדת לטיפול בבולים ועשרות בולים מכל רחבי העולם שקיבלה במהלך השיעור. בהתרגשות רבה אביגיל קרעה את האלבום מהניילון שעטף אותו וסידרה בתוכו מיד את הבולים. כשגיליתי לה שבמשך השנים שמרתי את כל הבולים שהיו מודבקים על מעטפות שקיבלתי בדואר – אולי מתוך אינסטינקטים של בנו של אספן חובב שהיה מופקד בילדותו על הפרדת הבולים מהמעטפות – ושיש לי כמה דפי מזכרת מימי הבולאות האחרונים וכמה בולים מיוחדים ממדינות שונות, התרגשותה של אביגיל עלתה עשרת מונים. כשנתתי לה את כל הבולים שאספתי במעטפת נייר היא לא האמינה לי שזה כל מה שהיה לי ועשתה חיפוש במגרות כדי לוודא שאני לא שומר בולים נוספים במקומות מחבוא שונים.

כבר מהמפגשים הראשונים בחוג הבולאות הייתה התלהבותה של אביגיל רבה ומדבקת. אחיה הקטן, מתן, שהוא רק בן 7 ועדיין לא קרוב לגיל שבו יוכל להשתתף בחוג הבולאות עם יגאל, קינא מאוד באחותו ובשלל שהביאה איתה מבית הספר. הוא ביקש מיד שאדבר עם יגאל ואומר לו שגם הוא רוצה להיות בולאי וגם הוא רוצה אלבום, זכוכית מגדלת, פינצטה והמוון בולים לסדר באלבום, ממש כמו שנתן לאביגיל. כבר מהמפגשים הראשונים בחוג הבולאות הייתה התלהבותה של אביגיל רבה ומדבקת. אחיה הקטן, מתן, שהוא רק בן 7 ועדיין לא קרוב לגיל שבו יוכל להשתתף בחוג הבולאות עם יגאל, קינא מאוד באחותו ובשלל שהביאה איתה מבית הספר. הוא ביקש מיד שאדבר עם יגאל

את שקד, תלמידת כיתה ו' ראייתי מסדרת באלבום בולים מאיראן של השאה. כששאלתי אותה על חוויותיה מהחוג ועל הסיבה שהיא מתעניינת כל כך דווקא בבולים מאיראן של השאה היא ענתה לי כך: "אני מאוד נהנית ללמוד על בולים כי כל בול הוא שונה ומסקרן יותר מהקודם [...] אני אוספת בולים של איראן והם מעניינים אותי במיוחד בגלל שכל המשפחה שלי הגיעה משם וכשאני מראה לסבא שלי את הבולים שלי הוא מתלהב ומסביר לי על כל בול. מה שמזרז לי הוא שעל כל הבולים מאיראן מופיע אותו בן אדם שקוראים לו השאה. זה מאוד מעניין אותי".

אביתר, תלמיד כיתה ו', מספר גם הוא סיפור דומה: "אני אוהב את שיעורי הבולים גם כי הם מאוד מעניינים וגם בגלל שהם מקרבים ביני לבין אבא שלי שנולד בהונגריה. כשאני מקבל בשיעור בולים מהונגריה או מברית המועצות, אני יושב עם אבא והוא מדבר על הבולים. אם, למשל, מופיע על הבול מקום שהוא מכיר, הוא מסביר לי עליו ומספר לי מה הוא עשה או חווה באותו מקום בילדותו".

תמונה מס' 2: תלמידי כיתות ו' ממיניים ובוחרים בולי פלשתינה בחוג הבולאות בבורוכוב

להביס גם את ההערכה האופטימית ביותר שיכולתי להעלות בראשי. אולי בעצם תחום הבולאות אינו אבוד, כפי שמעריכים רבים? בשיחה שקיימנו תוך כדי השיעור ולאחריו, אמר לי יגאל: "במשך 16 שנה, מאז התחלתי ללמד בבית הספר בורוכוב, נחשפו הרבה ילדים לתחביב איסוף הבולים. ראייתי ילדים מתלהבים ונהנים מהאיסוף עצמו; הילדים מטיילים בעולם באמצעות הבולים, לומדים לכתוב מכתב ומחפשים את הנושאים האהובים עליהם באמצעות בולים [...] לצערי ההורים של דור הילדים הנוכחי לא נחשפו בילדותם לחוויית איסוף הבולים ולכן הילדים לא היו יכולים 'לרשת' מהם את הבולים ונאלצו לחפש בולים אצל סבא וסבתא. עם כל האתגרים והקשיים, אני מקווה שהילדים הצעירים ימשיכו את המורשת של אספני הבולים. ההתלהבות שמדבר עליה בהחלט ניכרת על פניהם של הילדים. הבולים לוקחים אותם לטיול מסביב לעולם, מכירים להם מקומות שעל חלקם הם לא שמעו מימיהם. המפגש עם הבולים שמגייעים ממקומות רחוקים אלה מהווה עבורם סוג מיוחד מאוד של ביקור בהם. משיחות עם הילדים עולה בבירור שיגאל גם צודק בהבחנה שלו לגבי דור ההורים של הילדים, שמרביתם מעולם לא אספו בולים ובמקרים רבים לא נתקלו כלל בבולים. אולם ייתכן שהקשר המשפחתי שעליו דיבר יגאל אינו נוצר דווקא מן הבולים עצמם: עבור חלק מן הילדים, הבולים שהם מקבלים בחוג נושאים ערך משפחתי ייחודי ומעניין במיוחד לשמוע מהילדים איך הבולים עוזרים להם לקשור שיחות עם ההורים על ילדותם במקומות שמהם הגיעו לארץ".

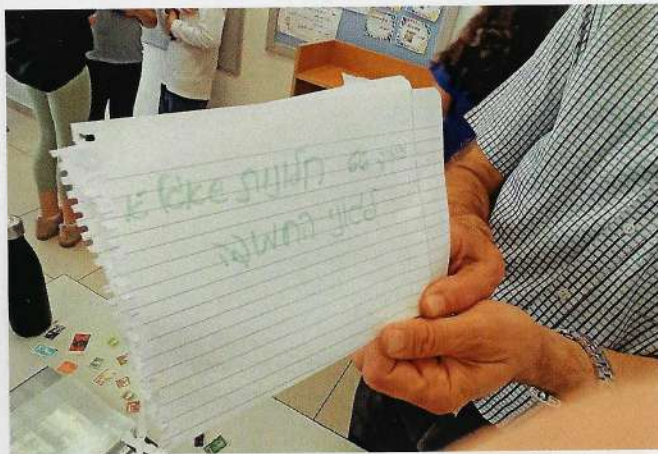
תמונה מס' 4: אביתר מסדר בולים מהונגריה באלבום

גם נטע מכיתה ו' מתארת את האופן שבו הבולים מייצרים חיבורים ונושאי שיחה בינה לבין בני משפחתה: "אני מאוד נהנית ללמוד על בולים. אנחנו מקבלים בכיתה בולים בנושאים כמו מדינות, חיות ועוד נושאים רבים. שאני חוזרת הביתה ומראה את האלבום המשפחה שלי ממש מחמיאה לי, אבל אני יודעת שזה יגאל שעוזר לי. הסבים והסבתות שלי מאוד אוהבים את הבולים שלי וגם מביאים לי עוד. אני מאוד נהנית מהשיעור הזה והייתי שמחה להמשיך ללמוד עוד הרבה". גוני מכיתה ו' מספרת דווקא סיפור אחר על הוריה: "אני אוהבת את שיעור בולאות כי אני אוהבת לאסוף בולים מכל מיני מדינות, בעיקר בולים של חיות מוזרות, כמו חזירים. אני מאוד אוהבת כשאמא שלי מסתכלת איתי על הבולים שלי ואומרת לי שגם לה היו חלק מהבולים האלה". כששאלתי את גוני אם היא יודעת מאיזו מדינה מגיעים הבולים שהיא סידרה באלבום, היא מיד אמרה לי "משווייץ". כששאלתי אותה אם היא שמה לב איך השווייצרים כותבים את שם מדינתם על הבולים, היא הסתכלה למשך כמה שניות על הבולים, קראה בקול רם את השם Helvetia ואמרה שהיא לא ידעה שזה השם של שווייץ ושלמדה את זה רק עכשיו, בזכות הבולים.

תמונה מס' 3: שקד מסדרת בולים מאיראן של השאה באלבום

רבים מהתלמידים בכיתה מזמינים מיגאל בולים בנושאים ספציפיים שמעניינים אותם במיוחד או ממדינות שבבולים שלהן ←

תמונה מס' 6: בקשתה של גוני מכיתה ו' לקבל בולים של חלונות שאגאל מהדסה עין כרם

בכלל מהם בולים. עם זאת, העובדה שהם יוצאים מהשיעור עם אלבומים מלאים בבולים, שהם לומדים על מקומות שונים ומשונים בעולם, לומדים ולקרוא ולהבין את המידע הוויזואלי והטקסטואלי שמביאים להם הבולים, מותירה בהם בלי ספק זכרונות, ידע וחוויות שהם לא ישכחו. הסיכויים שמי מהם – ולו בודדים בלבד – יבחר להמשיך בתחביב החדש ולהפוך לאספן רק גדלים באופן שבשום דרך אחרת לא היה מתאפשר. זו בעצם מטרת החוג כולו, וכפי שסיכם זאת יגאל: "הבה נירתם כולנו כדי לשמר את חווית האיסוף על אף שהבולים והמכתבים נעלמים לאט לאט מחיינו". ■

תמונה מס' 7: "האלבום של רועי" מכיתה ו' בבורוכוב, מורכב מבולי אותיות האלף-בית

תמונה מס' 5: גוני מסדרת את בולי Helvetia באלבום הבולים

הם מעוניינים במיוחד. יגאל סיפר לי בדברים שהובאו קודם על כך שהתלמידים מחפשים בבולים את הנושאים האהובים עליהם ובמהלך השיעור, שנמשך שעה וחצי, שמעתי לא פעם בקשות של תלמידים מיגאל שיימצא להם בולים ממדינות כאלה או אחרות. השמות "איראן", "שוודיה", "שווייץ" ו"צרפת" נשמעו בכיתה כמה וכמה פעמים. אביגיל, בתי, אמרה לי במהלך השיעור "אני ממש מתעניינת באיסוף בולים מצרפת בגלל שהחלום שלי זה להיות בצרפת". שמעתי בשיעור גם בקשות של תלמידים לקבל מיגאל בולים של כלבים או של ציפורים. גוני, הפתיעה עם בקשה מאוד ספציפית ומיוחדת, שהעבירה ליגאל על פתק ושהוא נתן לי להציץ בו (ראו תמונה מס' 6).

איסוף הבולים לא רק חושף את הילדים לבולים מרחבי העולם אלא לגם לבולי ישראל שבאמצעותם הם מטיילים ברחבי הארץ ונחשפים להיסטוריה שלה ולהיסטוריה של עם ישראל. רועי, תלמיד כיתה ו' אמר לי במהלך השיעור: "אני נהנה לאיסוף בולים של מדינת ישראל כי זו מדינתי". רועי המשיך ודיבר בשבחיו של החוג ונדמה לי שסיכם את סוד כוחו והצלחתו במשפט קצר: "בחרתי ללמוד בקורס הבולאות בזכות הילדים שלקחו אותי בחציון הראשון. בהתחלה חשבתי שהקורס סתם משעמם, אבל אחרי שראיתי את הילדים מדברים בהתרגשות לא יכולתי לעמוד בפיתוי והתחלתי ללמוד". בולאות כמעט ואינה נוכחת בחייהם של ילדים מהדורות הנוכחיים. היא נתפשת לעתים כתחביב מיושן שאבד עליו הכלח והשילוב בין העובדה שמשלוח דברי דואר הופך בהווה לנדיר יותר ויותר לבין העובדה שילדים אינם רואים את הוריהם עוסקים באיסוף בולים, הופך את התחום לנידח ואקזוטי במיוחד עבורם. ואף על פי כן, מפגש ישיר עם תחום הבולאות, תוך מפגש אישי עם אספן מלא ידע, תשוקה ורצון להעביר את אהבתו לבולים הלאה, לדורות הצעירים, מצליחים להוכיח כי תחושות הניכור נוצרות מתוך מציאות של העדר ושל חוסר היכרות וכאשר נוצר מפגש עם התחום והידיים נוגעות ישירות בבולים, נוצר גם עניין רב ונוצרת חוויה שנשארת עם הילדים. יגאל אמר לי אחרי השיעור: "מדי פעם אני פוגש תלמידים שלמדו בחוג הבולאות בשנים קודמות. חלקם כבר היילים וחלקם סטודנטים באוניברסיטה, אבל הם מספרים לי שחווית האיסוף ושיעורי הבולאות נחרתו בזכרונם". המציאות שסביב הילדים לא משתנה וניתן להניח שכלל שיעבור הזמן פחות ופחות ילדים ידעו

אתר התאחדות בולאי ישראל

משה רימר

תמונה מס' 2: אתר האינטרנט החדש של ההתאחדות, שעלה לאוויר בינואר 2022

מבנה האתר החדש

בשלב ראשון הופעל האתר החדש כשהוא כולל תוכן דומה לזה שהיה קיים באתר הישן, כלומר קטלוג הבולים והחותמות של מדינת ישראל (ראו תמונה מס' 3). מאז, התמלא האתר בתכנים רבים נוספים ועוד המלאכה מרובה.

תמונה מס' 3: קטלוג בולי ישראל באתר האינטרנט החדש של ההתאחדות

נכון למחצית שנת 2023, ניצבים בלב האתר החדש שלושה עולמות תוכן, המשלימים זה את זה ומספקים מענה למרבית צורכי אספן הבולים הישראלי:

1. קטלוגים.
2. מידע לאספנים.
3. מאמרים ופרסומים.

רקע

בחודש פברואר 2022, לאחר תקופת פיתוח ממושכת, עלה לאוויר אתר האינטרנט של התאחדות בולאי ישראל (ראו תמונה מס' 1). האתר, שפותח ביוזמת מנכ"ל ההתאחדות דאז, מר טיבי יניב, התבסס בעיקר על קטלוג מלא של בולי מדינת ישראל ועל קטלוג של חותמות האירוע שהוטבעו מאז קום המדינה. קטלוג זה היה חדשני מאוד לזמנו, וגם כיום כמעט ואין לו מקבילות בארצות אחרות. במאמר שפורסם בגיליון מס' 44 של "שביל" פורטו מטרות האתר והודגשה השאיפה להרחיבו לתחומים נוספים של ידע בולאי.

תמונה מס' 1: אתר האינטרנט הישן של התאחדות בולאי ישראל

עם השנים נוסף לאתר מידע שימושי כדוגמת רשימת סוחרי הבולים בישראל, רשימת המועדונים הבולאיים, ואפילו משחק ידע שאפשר למבקרים באתר לבחון את ידיעותיהם. עם זאת, עיקר המאמץ הושקע בעדכון קטלוגי הבולים והחותמות של ישראל. במרוצת הזמן התיישנה מאוד התשתית הטכנולוגית ששימשה להקמת האתר וכמעט ולא הייתה עוד אפשרות לבצע תיקונים ושינויים במבנהו. בשנת 2019 הוחלט בהתאחדות לפתח את האתר מחדש, תוך יצירת התשתית המתאימה להרחבתו.

פיתוח האתר החדש לא התנהל על מי מנוחות וקשיים רבים עיכבו את התליך בנייתו. חילופי כוח אדם בהנהלת התאחדות בולאי ישראל בשילוב עם אירועי מגפת הקורונה הציבו מכשולים רבים בדרך להשלמת הפרויקט. המלאכה הושלמה לבסוף בתחילת שנת 2022, ובחודש ינואר של אותה שנה עלה האתר החדש לאוויר (ראו תמונה מס' 2).

במלחמת העצמאות. בהמשך יועלו חותמות הדואר הצבאי של צבאות ערב שהיו מעורבים במלחמת העצמאות (מצרים, ירדן ועיראק).

שירותי הדואר הערביים בשטחי ארץ ישראל: בולי השלטון המצרי ברצועת עזה, חותמות השלטון המצרי ברצועת עזה, בולי השלטון הירדני בגדה המערבית, חותמות השלטון הסורי בחמת, בולי הרשות הפלסטינית וחותמות הרשות הפלסטינית.

תקופת מדינת ישראל: חותמות התעמולה של דואר ישראל. הכנת הקטלוגים השונים ואיסוף הצילומים ששולבו באתר נעשתה בסיוע של גורמים רבים שתרמו מזמנם, מאוספיהם ומידיע שברשותם. בין היתר ניתן לציין את אוסף צבי אלכסנדר השמור במוזיאון אלכסנדר לתולדות הדואר והבולאות, את אוסף ד"ר יוסף ואלך, ואת אוסף איתמר קרפובסקי.

מידע לאספנים

בחלק זה של האתר רוכזה שורה ארוכה של מאגרי מידע המספקים מידע שימושי לצורכי מחקר ולימוד, לצד מידע תיעודי הסוקר היבטים שונים של הפעילות הבולאית בישראל. חלק זה הוא הדינמי ביותר באתר והוא צפוי להתפתח לכיוונים שונים בהמשך הדרך. לצד רשימת סוחרי הבולים והאגודות הבולאיות בישראל, ניתן למצוא בחלק זה סריקה של מחירוני דואר ישראל מאז שנת 1948 ועד היום (ראו תמונה מס' 5). מדובר בכלי עזר מן המדרגה הראשונה עבור כל אספן המנתח את הביול על מעטפות שנשלחו מישראל והוא מונגש לראשונה באופן נוח ופשוט לכל דורש. עבודה שנמצאת בעיצומה עוסקת בריכוז תעריפי הדואר בתוך הארץ, לרבות ניתוח של הרקע והסיבות הפוליטיות והכלכליות שהובילו לכל העלאת מחיר. בסיוע אספנים נלהבים כדוגמת אלון כהן, רוכזו דוגמאות רבות של מעטפות בעלות ביול מתאים לכל תקופה, והן משולבות בצירוף דברי הסבר לכל אחד מן התעריפים.

התעריפים של דואר ישראל

תמונה מס' 5: רשימת תעריפי דואר ישראל לאורך השנים באתר האינטרנט החדש

בנוסף לעולמות תוכן אלה, יכול האספן לבקר בחנות האתר ובעתיד גם ניתן יהיה להשתתף בפעילויות מקוונות שונות הנמצאות בשלבי גיבוש.

קטלוגים

כאמור, חלקו המרכזי של האתר ממשיך להתמקד בשירות החשוב של פרסום קטלוג מלא ועדכני של כל הבולים שהונפקו על-ידי מדינת ישראל מאז הקמתה, ולצידו קטלוג המפרט את חותמות האירוע שהוטבעו בישראל. נכון להיום נמצא בשלבי הקמה קטלוג שלישי שיכלול את כל דברי הבולים שהונפקו על-ידי דואר ישראל, כולל גלויות, אגרות אוויר, אגרות בפנים הארץ ומעטפות מקושטות. לצד הקטלוגים המרכזיים הוכנו רשימות נוספות המציגות היבטים שונים בתולדות הדואר של ארץ ישראל:

התקופה העות'מאנית: חותמות הדואר העות'מאני, חותמות שירותי הדואר הזרים וחותמות הדואר של הצבא הטורקי בזמן מלחמת העולם הראשונה. בהמשך יועלו גם חותמות הדואר הצבאי של בעלות בריתה של טורקיה, לרבות הצבא הגרמני והאוסטרי.

תקופת המנדט הבריטי: בולי המנדט הבריטי, חותמות המנדט הבריטי (ראו תמונה מס' 4) וחותמות הדואר הצבאי הבריטי בזמן המרד הערבי (ראו מאמר בנושא זה מאת יעקב כהן בגיליון זה). בהמשך יועלו גם חותמות הדואר הצבאי הבריטי במלחמת העולם הראשונה, חותמות הדואר הצבאי הבריטי במלחמת העולם השנייה וחותמות הדואר הצבאי של בעלות בריתה של בריטניה במלחמת העולם הראשונה (אוסטרליה, ניו זילנד, הודו, צרפת ואיטליה) ובמלחמת העולם השנייה (אוסטרליה, פולין, ארצות הברית ועוד).

תקופת מנהלת העם: בולי מנהלת העם וחותמות מנהלת העם. בהמשך יועלו הבולים והחותמות של הערים הנצורות שהפעילו שירותי דואר עצמאיים במהלך תקופת מנהלת העם ומלחמת העצמאות (ירושלים, צפת, נהריה, ראשון לציון, חיפה ועוד).

תקופת מלחמת העצמאות: חותמות הדואר הצבאי הישראלי

חותמות תקופת המנדט הבריטי

המידע ונרתיק הרישום מבוססים ברובם על אוסף צבי אלכסנדר ז"ל, השמור במוזיאון לתולדות הדואר והבולאות בתל אביב.

תמונה מס' 4: קטלוג חותמות המנדט הבריטי באתר האינטרנט החדש

הלקסיקון הבולאי המשולב באתר (ראו תמונה מס' 6) עבר מתיחת פנים מקיפה, והוא כולל כיום כ-500 מונחים. עבור כל מונח ניתן למצוא את שמו בעברית ובשפות לועזיות שונות, בצירוף תמונות ודברי הסבר. עזר נוסף הנמצא בשלבי הקמה (תחת הכותרת "עזרים למיפוי בולים") מבוסס על מפת גוגל בה צוינו האתרים המופיעים בבולי ישראל, הן בתוך ארץ ישראל והן ברחבי העולם (ראו תמונה מס' 7). נכון להיום שולבו במפה כל בולי ישראל שהונפקו עד סוף שנת 1988 ועוד היד נטויה.

התוספת האחרונה לאתר מתמקדת בתצוגה של אוספי בולים המתמקדים בתקופות שונות בתולדות ארץ ישראל. אספנים שונים מן הארץ והעולם תרמו סריקות של האוספים שהציגו (ראו תמונה מס' 8), וכנן להיום מוצגים בחלק זה של האתר 13 אוספים מן השורה הראשונה. כ-10 אוספים נוספים ממתניים להעלאתם לאתר וכל תרומה נוספת תתקבל בברכה.

מאמרים ופרסומים

מתוך שאיפה להפוך את אתר התאחדות בולאי ישראל למרכז הידע העומד לשירותם של המתעניינים בבולי ישראל, נעשה מאמץ רב לרכז מספר גדול ככל האפשר של פרסומים בולאיים העוסקים בתולדות ארץ ישראל. נכון להיום ניתן למצוא באתר כ-900 גיליונות השייכים ל-22 עיתונים בולאיים שונים שיצאו בארץ ישראל (ראו

תמונה מס' 6: ערכים מתוך הלקסיקון הבולאי באתר האינטרנט החדש

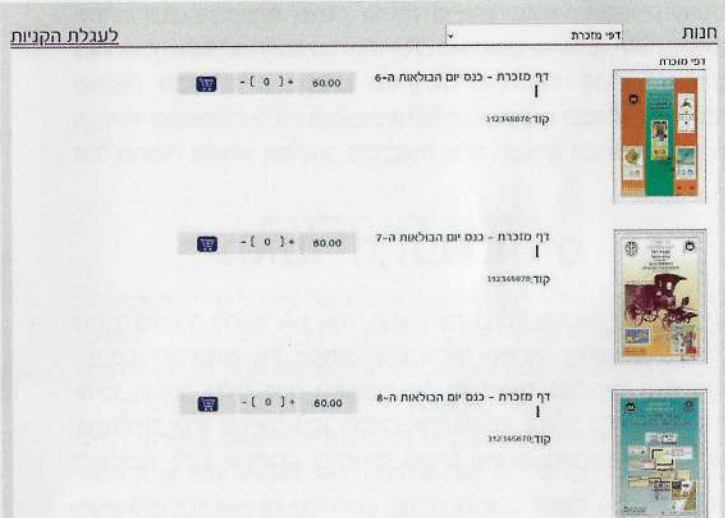
תמונה מס' 9). הגיליונות סרוקים באיכות גבוהה המאפשרת לקרוא בנוחות את תוכנם. בהמשך הדרך, הכוונה היא להמשיך ולהעלות פרסומים נוספים, וזאת בכפוף למגבלות זכויות היוצרים של הגורמים המפרסמים.

תמונה מס' 7: מפת אתרים בבולי ישראל באתר האינטרנט החדש

חנות האתר

התאחדות בולאי ישראל מציעה למכירה שורה של מוצרים שונים, החל מפרסומים בולאיים שאותם הוציאה לאור לאורך השנים וכלה בדפי המזכרת שהונפקו לכבוד כנסי יום הבולאות ותערוכות הבולים (ראו תמונה מס' 10). הכוונה היא להרחיב עם הזמן את היצע המוצרים באתר, כשההכנסות ממכירתם מיועדות לקיום פעילותה השוטפת של ההתאחדות.

תמונה מס' 10: חנות ההתאחדות באתר האינטרנט החדש

לסיכום

במהלך השנה וחצי האחרונות הושקע מאמץ עצום להפוך את אתר האינטרנט של התאחדות בולאי ישראל למרכז ידע חשוב ומועיל שימש את כל המתעניינים בבולאות של ארץ ישראל לתקופותיה. עבודה זו נמצאת בעיצומה והקוראים מוזמנים לבקר באתר לעיתים תכופות ולהתרשם מן החידושים הנוספים אליו באופן שוטף. ההתאחדות פונה בזאת ומבקשת את עזרת החברים בפיתוח האתר. אספנים שיש ברשותם עיתונים בולאיים ישנים או סריקות של אוספי בולים מתולדות ארץ ישראל, מוזמנים לפנות להתאחדות ונשמח להעשיר בעזרתם את תוכן האתר. ■

תודה על תרומת בולים לנוער

- אשר בירנבאום - לזכרו של מאורסיו בירנבאום ז"ל
- יונית זאבנה הרמן - לזכרו של נתן הרמן ז"ל
- פרופ' אברהם בלום
- ברוך הראובני
- רוני קצב - לזכרו של אברהם קצב ז"ל
- גנדי ברמן
- פרופ' עמוס בוכנר - לזכרו של אריה בוכנר ז"ל
- שכטמן רדי

חותמות הצבא הבריטי (ויינר) - מסגרת 1

האוסף של מר' ג'ואל ויינר

מסגרת 1 - מסגרת 2 - מסגרת 3 - מסגרת 4 - מסגרת 5 - מסגרת 6 - מסגרת 7 - מסגרת 8

תמונה מס' 8: חלקים מאוסף ג'ואל ויינר המוצג במסגרת תצוגת האוספים באתר האינטרנט החדש

הירחון הישראלי לבולאות

תמונה מס' 9: גיליונות הירחון הישראלי לבולאות באתר האינטרנט החדש

בין העיתונים הסרוקים כיום באתר ניתן למצוא את כל הגיליונות שיצאו עלידי התאחדות בולאי ישראל ("בולים", "הירחון הישראלי לבולאות" ו"שבל"), לצד פרסומים של אגודות שונות דוגמת האגודה לתולדות הדואר של ארץ ישראל, החוג למחקר פילאטלי בחיפה, וביטאון האגודה לבולאות בתל אביב. העיתון המוקדם ביותר שמופיע באתר, "הירחון הפילטלי הארץ ישראלי", יצא לאור בשנת 1936, והפרסומים הסרוקים באתר מקיפים את כל התקופה שעברה מאז ועד היום, לרבות הפרסומים שיצאו לאחרונה עלידי התאחדות בולאי ישראל.

בעבודת הסריקה של אלפי העמודים הושקע מאמץ רב, ומן הראוי לציין את תרומתו של מר יורם לוביאניקר, שסרק חלק ניכר מן החומרים שנכללו באתר.

תערוכת הבולים "120 שנה לכפר סבא"

טקס הפתיחה של התערוכה התקיים ביום שני, 1 במאי, במעמד ראש העיר כפר סבא, רפי סער, שזכה גם לסיור מודרך בתערוכה. ראש העיר התרשם עמוקות מהאוספים המוצגים וביקש מאנשי העירייה לארגן סיורים מודרכים בתערוכה לילדי בתי הספר בעיר, בקשה שאכן מולאה. בטקס הפתיחה נשאו דברים נשיא התאחדות בולאי ישראל, עו"ד אלי ובר, יושב ראש מועדון הבולאות כפר סבא, מוטי לייפר, וראש העיר, רפי סער. ראוי לציין כי לפתיחה החגיגית הגיעו מבקרים רבים ואולם התערוכה היה מלא עד אפס מקום. נשיא ההתאחדות התרגש מאד מסקרנותם של הנוכחים, דבר שלא

תאריכים 1-10 במאי 2023 התקיימה בהיכל התרבות בעיר כפר סבא תערוכת הבולים לציון מלאת 120 שנה לעיר. התערוכה היא עדות ליכולתו של אדם אחד, נחוש וחדור מוטיבציה, לקדם דברים ולהוציא אל הפועל (בסיוע חברים הנרתמים במרץ לפעילות). עשייה ברוכה.

העיר כפר סבא נוסדה בשנת 1903, והיא אחת מ-20 הערים הגדולות בישראל על פי מספר תושביה. מאז שנת 2015 פועל בעיר מועדון בולאי, אותו מוביל יושב הראש מוטי לייפר. מוטי היה נחוש בדעתו שיש לשלב את הבולאות במסגרת חגיגות ה-120 לעיר. ניסיונותיו להביא להנפקת בול לציון היובל עלו בתוהו, משהתברר כי השירות הבולאי מצוין רק יובל "עגול" של 100 שנה. לפיכך החליט מוטי שיש לקיים תערוכת בולים בעיר, לראשונה בתולדותיה.

אחרי סדרה ארוכה של פגישות עם סגן ראש העיר, עם חברי המועצה ועם עובדי מחלקת התרבות של העירייה, ובסיועה הפעיל של התאחדות בולאי ישראל, עלה בידו של מוטי להשיג את ההסכמות הדרושות. נקבע כי התערוכה תתקיים באולם הכניסה להיכל התרבות של כפר סבא, מקום מרכזי בעיר, שהבטיח חשיפה ציבורית נרחבת.

בשל מגבלות המקום הוחלט לקיים תערוכה בהיקף מוגבל וללא שיפוט. התערוכה כללה 24 תצוגות, כל אחת מהן בהיקף של מסגרת בודדת, וזאת כדי להבטיח גיוון בנושאים ובסגנונות האיסוף. בסך הכל הציגו בתערוכה 14 אספנים, מהם שמונה חברי המועדון המקומי (האחרונים סיפקו שני שלישים ממסגרות התצוגה). האוספים שהוצגו היו גם מתחומי האיסוף המסורתי ותולדות הדואר, אך בעיקר תמאטיקה וגלויות דואר.

תמונה מס' 2: יו"ר התאחדות בולאי ישראל, עו"ד אלי ובר (מימין) מעניק שי מטעם ההתאחדות לראש העיר כפר סבא, מוטי לייפר, במרכז - מוטי לייפר, יושב ראש מועדון הבולאות כפר סבא; שנייה משמאל - שולה שפייזמן, מנהלת מחלקת התרבות בעיריית כפר סבא; משמאל - יורם לוביאניקר, חבר הנהלת ההתאחדות.

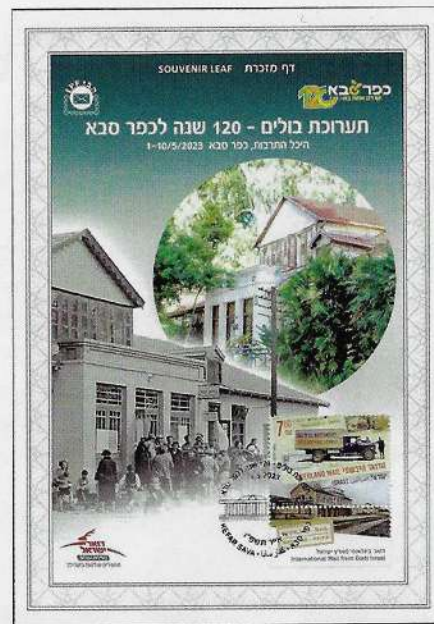
תמונה מס' 3: מבט על תערוכת הבולים בכפר סבא והמבקרים בה

תמונה מס' 1: פוסטר תערוכת הבולים בכפר סבא

ארגון התערוכה. תרומתה להצלחת התערוכה הייתה כבירה ואנחנו, בהתאחדות בולאי ישראל, אסירי תודה לה על כך.

לכבוד התערוכה הנפיק השירות הבולאי דף מזכרת מיוחד במהדורה מוגבלת של 300 עותקים, שניתן לרכשו במשרדי ההתאחדות (ראו תמונה מס' 4). במרכז הדף עומד בית הח'אן בכפר סבא, המבנה הישן ביותר בעיר, המשמש כיום כבית העירייה. בית הח'אן נראה בדף בתמונה עדכנית, ולצידה בתמונה משנות ה-30 של המאה הקודמת, בתקופה שבה שימש כבית הדואר של כפר סבא. עוד הונפקה חותמת דואר מיוחדת לכבוד התערוכה, ובה נראה היכל התרבות של כפר סבא (ראו תמונה מס' 5).

מספר שבועות לאחר תום התערוכה, הזמין ראש העיר כפר סבא את מוטי לייפר, מארגן התערוכה, ללשכתו בבניין העירייה והעניק לו תעודת הוקרה מטעם העירייה על ארגון התערוכה המוצלחת (ראו תמונה מס' 6). הצלחה זו של התערוכה הותירה אותנו עם "טעם של עוד" בפה. כולנו מקווים כי בשנים הקרובות נוכל לקיים תערוכות מקומיות נוספות בדומה לתערוכה בכפר סבא גם במקומות נוספים בארץ. ■

תמונה מס' 4: דף הזיכרון לכבוד התערוכה בכפר סבא

תמונה מס' 6: ראש העיר כפר סבא, רפי סער, מעניק את תעודת ההוקרה למוטי לייפר, יו"ר מועדון הבולאות כפר סבא

תמונה מס' 5: חותמת התערוכה

תמיד קיים גם בתערוכות גדולות בחו"ל. נדמה כי העובדה שעיקר האוספים בתערוכה היו עממיים ונגישים ולא דווקא כאלה העומדים ברמה בינלאומית, סייעה במשיכת קהל סקרנים הגדול שפקד את התערוכה.

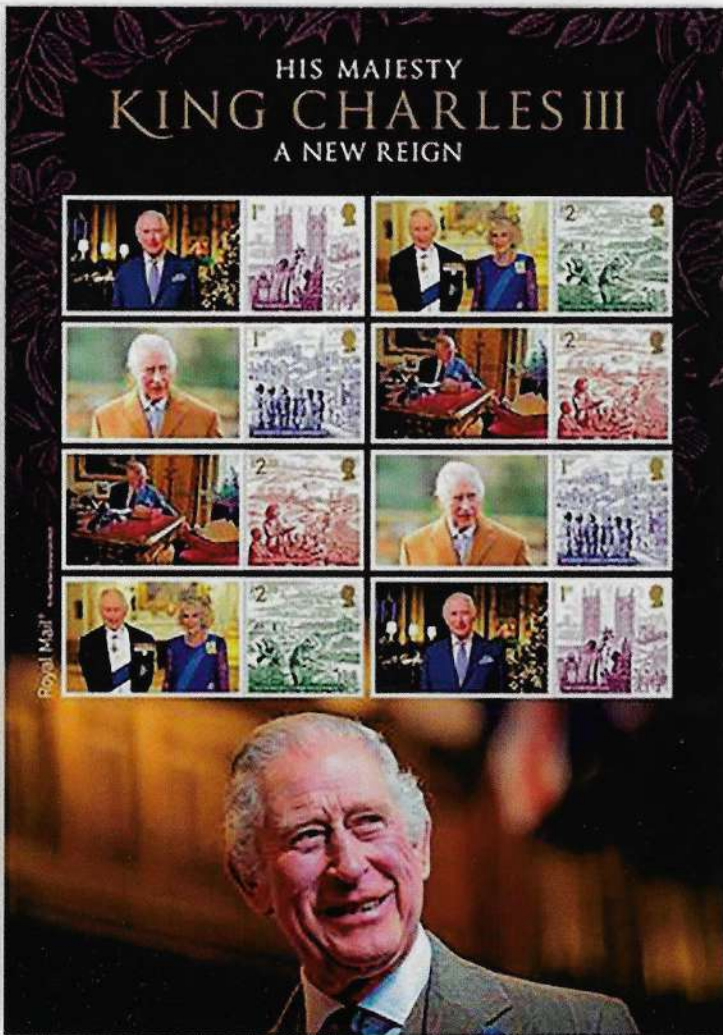
במהלך כל ימי התערוכה נכחו במקום חברי מועדון כפר סבא, שסיפקו הסברים לקהל הרחב וגילו בכך רוח התנדבות מבורכת. מעל כולם בלט, כמובן, מוטי לייפר הבלתי נלאה. תודה מיוחדת שמורה לשולה שפייזמן, מנהלת מחלקת התרבות בעיריית כפר סבא, שסייעה ככל יכולתה ואף מעבר לכך בכל שלב משלבי

בולי בריטניה לאחר המלכת השלישי

יורם גלעדי

קיימים שני סוגים בולים מן המניין ישנים שעליהם דמות המלכה שאינם כוללים ספח ברקוד מצד ימין לבול. בולים אלה תקפים לשימוש דוארי עד 31 ביולי 2023 ולמעוניינים ישנה אפשרות להחליפם בסניפי הדואר בממלכה לבולים חדשים שעליהם ברקוד. רוב הבולים שלא יהיו תקפים עוד לשליחת דואר הם מן הסוגים 1st ו-2nd. יצויין שתעריף 1st עומד כיום על 1.10

ולי בריטניה הנושאים את דמות המלכה מוסיפים להיות תקפים גם לאחר מותה ולאחר המלכת המלך צ'ארלס השלישי. הבולים הקטנים מן המניין שעליהם דמות המלכה עם ספח ברקוד מימין לבול, מוסיפים להיות תקפים לשליחת דואר (ראו תמונה מס' 1), זאת למרות מותה של המלכה והכתרתו של בנה, המלך החדש צ'ארלס השלישי (ראו תמונה מס' 2).

תמונה מס' 3: גיליון המזכרת החגיגי שהונפק לרגל הכתרת המלך צ'ארלס השלישי

תמונה מס' 1: בולים בריטיים מן המניין עם תמונת המלכה המנוחה אליזבת וספח הברקוד

תמונה מס' 2: בולים בריטיים מן המניין עם תמונת המלך החדש, צ'ארלס השלישי, וספח הברקוד

ליש"ט לאחר שהועלה בחודש מארס האחרון מן התעריף הקודם, שעמד על 0.95 ליש"ט.

במסגרת חגיגות ההכתרה של המלך החדש שהתקיימו בכנסיית ווסטמינסטר ב־6 במאי האחרון, הונפק גיליון מזכרת חגיגי שבו ארבעה בולים הכוללים חריטות עץ מאת האמן הבריטי אנדרו דוידסון והנושאים את צדודיתו של המלך לצד שבלים הכוללים תמונות שונות של המלך ושל רעייתו קמילה (ראו תמונה מספר 3). אחד הבולים בגיליון, בצבע כחול, מציין את הגיוון של אוכלוסיית בריטניה ובני כל הדתות מופיעים עליו, לרבות יהודי חובש כיפה (ראו תמונה מס' 4). ברקע, בין מבני הדת השונים המופיעים על הבול מופיע בית הכנסת הוותיק פרינסס רוד בליברפול, שנחנך בעיר בשנת 1874 (ראו תמונה מס' 5). ■

תמונה מס' 4: הבול המציין את מגוון האוכלוסייה בבריטניה ועליו דמות יהודי חובש כיפה (משמאל) ומבנה בית הכנסת מליברפול

תמונה מס' 5: בית הכנסת פרינסס רוד בליברפול (צילום: Wikimedia Commons)

סולומון איסאק פאסי – היהודי הבולגרי המפורסם בעולם

בוריס וולודרסקי

תמונה מס' 1: סולומון איסאק פאסי (צילום: Wikimedia Commons)

פאסי כשר החוץ בממשלתו של סימאון סקסקובורגוֹתְסְקִי (המכונה גם "סימאון השני, צאר ממלכת בולגריה") שכיהן כראש ממשלת בולגריה באותן שנים. ב־2004 שימש פאסי כיושב הראש של הארגון לביטחון ולשיתוף פעולה באירופה. ב־2002-2003 היה נציג בולגריה במועצת הביטחון של האו"ם וכיהן כנשיא מועצת הביטחון. משנת 2005 ועד 2009 שימש כיו"ר הוועדה למדיניות חוץ באספה הלאומית של בולגריה. מאז אוגוסט 2006 הוא משמש כיו"ר ועדת השקיפות והאחריות של האספה הפרלמנטרית של הארגון לביטחון ולשיתוף פעולה באירופה.

בשנת 2011 הונפק בבולגריה גיליון מיוחד לכבוד 20 שנה לייסודו של המועדון האטלנטי (ראו תמונה מס' 2). בגיליון מופיע סולומון פאסי לצידם של קולין פאוול, מזכיר המדינה של ארצות הברית בשנת ייסוד המועדון ושל יאפ דה הופ שפר (Jaap de Hoop Scheffer), שהיה שר החוץ של הולנד ומשנת 2004 כיהן כמזכ"ל נאט"ו.

בשנת 2021 שוב הונפק בבולגריה גיליון מיוחד לכבוד 30 שנה לייסוד המועדון האטלנטי (ראו תמונה מס' 3). בגיליון מופיע סולומון פאסי לצד מספר רב של אישים חשובים – נשיאי מדינות, האפיפיור, ראשי ממשלות שונים, אילי הון ואנשי ציבור שונים, ובכללם גם יהודים: שמעון פרס מישראל, ולדימיר גוסנסקי, איל ההון מרוסיה, והנרי קסינג'ר, שר החוץ לשעבר של ארצות הברית. ■

את האישיות המיוחדת של סולומון איסאק פאסי לא הכרתה עד לאחרונה. שמעתי עליו לראשונה רק כשהשלמתי את הכנתו של קטלוג של אישים יהודים על בולי בולגריה. עובדה זו מעניינת כיוון שנולדנו באותה שנה ובאותו החודש, אני באוקראינה והוא בפלובדיב שבבולגריה. על יהדות בולגריה דווקא ידעתי לא מעט. היום מדובר על קהילה קטנה שמרוכזת בעיקר בבירה סופיה, אך משונה למדי שעד כה לא נתקלתי בשמו של אותו פוליטיקאי יהודי בולגרי מפורסם ומקובל כל כך בעולם, שהיה חלק חשוב בעשייתה של מהפכה אמיתית בבולגריה בזמן פירוקה של האימפריה הסובייטית.

סולומון פאסי נולד ב־1956. אביו היה איסאק פאסי (1928-2010), פילוסוף יהודי-ספרדי שהתמחה בהיסטוריה ובספרות וכיהן כפרופסור באוניברסיטת סופיה בין השנים 1952-1993. במשך השנים פרסם פרופ' פאסי כ־40 עבודות מחקר בתחומי העניין השונים שלו. אימו של פאסי הייתה רופאה. סולומון למד באוניברסיטת סופיה וקיבל תואר דוקטור למתמטיקה ולמדעי מחשב. בין השנים 1985-1994 היה עמית מחקר בתחום לוגיקה מתמטית בפקולטה למתמטיקה ולמכניקה של אוניברסיטת סופיה ובמכון ללוגיסטיקה של האקדמיה הבולגרית למדעים.

משנות ה־80 של המאה הקודמת, הפך סולומון פאסי לפעיל באופוזיציה לשלטון הקומוניסטי במדינה והשתתף במחותרת ובתנועות שונות שהתנגדו לקומוניזם. ב־1981 השתתף בוועידת האיגודים המקצועיים "סולידריות" בגדנסק שבפולין. באותה שנה אירגן את העימות הציבורי הראשון באוניברסיטת סופיה.

בשנים 1990-1991, עדיין תחת השלטון הקומוניסטי בבולגריה, נבחר פאסי כחבר באסיפה הלאומית הגדולה מטעם מפלגת הירוקים והיה שותף לכתיבת החוקה הדמוקרטית הראשונה של הרפובליקה הבולגרית, שבה העלה הצעת חוק לביטולו של עונש המוות בבולגריה. בשנת 1992 נמנה פאסי על מייסדיו ומשקמו של סניף בני ברית בסופיה.

בין השנים 1991-2001 היה פאסי המייסד ויושב הראש הראשון של המועדון האטלנטי בבולגריה, התנועה הפרו-אטלנטית (כלומר, התומכת בהצטרפות לברית נאט"ו) הראשונה שנוסדה במדינה שאינה חברה בנאט"ו. במסגרת תפקידו כיו"ר המועדון, עשה פאסי מאמצים להצטרפותן של בולגריה ושל מדינות אחרות מהגוש הקומוניסטי לשעבר לנאט"ו. במשך 14 שנים פעל פאסי למען אישור חברותה של בולגריה בנאט"ו, ומאמציו הוכתרו בהצלחה ב־2 באפריל 2004, כשפאסי, אז כבר שר החוץ של בולגריה, הניף את דגל בולגריה מעל מטה נאט"ו בבריסל. בשנים 2001-2005 כיהן

תמונה מס' 3: בול משנת 2021 לציון 30 שנה לייסוד המועדון האטלנטי הבולגרי

תמונה מס' 2: בול משנת 2011 לציון 20 שנה לייסוד המועדון האטלנטי הבולגרי

Romano House of Stamp Sales Ltd.

רומנו בית מכירות בולים בע"מ

מכירות פומביות של: בולים, מעטפות, גלויות, אוטוגרפים, שטרות ומטבעות ישראל והעולם, יודאיקה ושואה. יבואן בלעדי לאביזרי ואלבומי "LINDNER" גרמניה

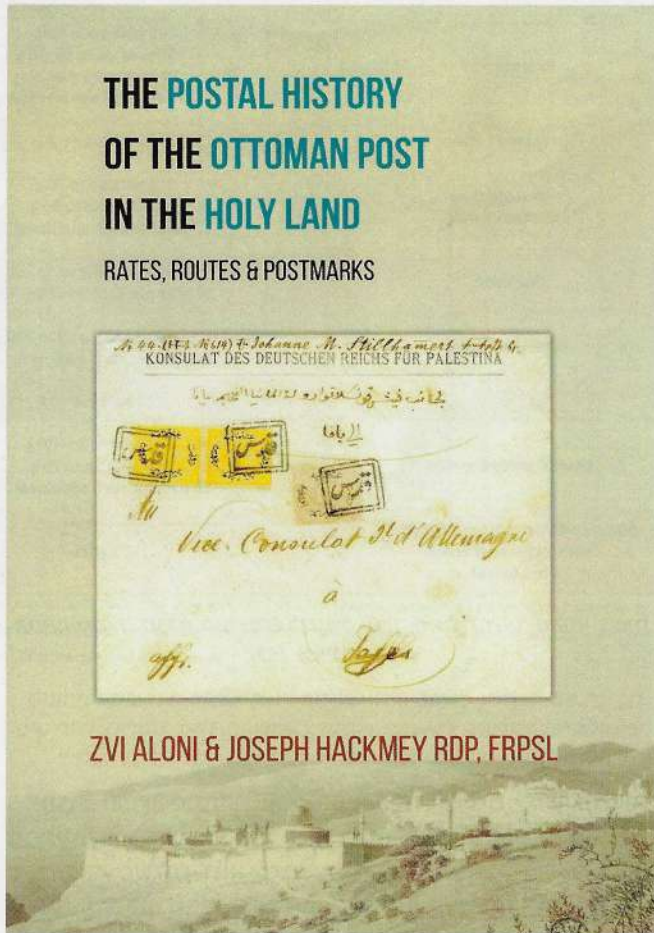

כתובתינו: דיזינגוף סנטר, תל אביב קומה 2 חנות מס': B-245
 ת.ד 23274 תל אביב, מיקוד: 61231
 שעות פתיחה: א-ה: 9:30-15:00, ו': 9:00-19:00
 Website: www.romanoauctions.com
 Email: Romanostamps@gmail.com
 טלפון: 03-5250119
 טלפון/פקס: 03-5282790

ספר חדש:

תולדות הדואר העות'מאני בארץ הקודש

עידן בריר

צבי אלוני ויוסף חכמי, 2021, תולדות הדואר העות'מאני בארץ הקודש: תעריפים, נתיבים וחומות, בהוצאת האגודה הבולאית המלכותית לונדון.

Zvi Aloni & Joseph Hackmey, *The Postal History of The Ottoman Post in The Holy Land: Rates, Routes & Postmarks* (London: The Royal Philatelic Society London, 2021).

פרם של צבי אלוני ויוסף חכמי על תולדות הדואר העות'מאני בארץ ישראל הוא מחשובי הספרים המתעדים את תולדות הדואר העות'מאני לתקופתו בארץ ישראל. אזור זה, שמעולם לא היה מחוז בפני עצמו באימפריה העות'מאנית אלא נחלק בין מחוזות מנהליים שונים שהיו כפופים למחוז א-שאם (סוריה הגדולה), היה מרחב מרוחק ונטול חשיבות מיוחדת בראייה העות'מאנית, כפי שאמר אלוני בראיון ל"שבל" (גיליון 119, אוקטובר 2020). אף על פי כן, בראייתו של הדואר העות'מאני הייתה ארץ ישראל זירה מלאה אתגרים, בעיקר על רקע פעילותם הנרחבת של שירותי הדואר הזרים בה למן המחצית השנייה של המאה ה-19. ספר עב-כרס זה מבקש להתחקות אחר סיפורו של הדואר העות'מאני בארץ ישראל באמצעות מחקר בולאי מעמיק שלצידו עבודה היסטוריונית מעמיקה לא פחות. לצד רוחב היריעה ואיכות התכנים, שסיקרו בפירוט להלן, יש לציין כי הספר מופק בצורה יוצאת מהכלל, הוא עשיר במידע מסודר למופת, נוח לקריאה חרף גודלו והפריטים הרבים המוצגים בו מובאים באיכות גבוהה ביותר, המאפשרת ירידה לפרטים הקטנים ביותר בעין בלתי-מזויגת.

הספר נפתח בשלושה פרקים כלליים ואינפורמטיביים המספקים את הרקע ההיסטורי להבנת הסביבה שבה פעל הדואר העות'מאני בארץ ישראל וכן נותנים כלים בסיסיים אך הכרחיים להבנת מערכת המנהל והחלוקה למחוזות באימפריה העות'מאנית. פרקים אלה נותנים לקורא ההדיוט מבט כוללני שאינו חף מהעמקה ומורכבות, על ההיסטוריה של האימפריה בכמה השנים האחרונות לקיומה. הדין בפרקים הנקראים "רקע היסטורי" (Historical Background) ו"משרדי הדואר הזרים באימפריה העות'מאנית והתחרות העות'מאנית" (Foreign Post Offices in the Ottoman Empire and the Ottoman Contentions) מתאר את הקמת שירותי הדואר המודרניים של האימפריה שהחליפו בהדרגה את שירותי דואר השליחים הרכובים ("טטרים") הישן שלה, את הצטרפות האימפריה לאיגוד הדואר העולמי (UPU) למן יומו הראשון, את פיתוח מערכת הטלגרף

העות'מאנית לצד התפתחות שירותי הדואר ואת המאבק שניהלו השירותים העות'מאניים בשירותי הדואר הזרים שפעלו בתחומי האימפריה. הפרק שנקרא "מידע כללי" (General Information) מספק לקורא מידע מנהלתי חיוני להבנת מערכת המחוזות העות'מאנית והחלתה בשטחי ארץ ישראל ולצד זאת גם רשימות שימושיות של המטבעות, המידות והמשקלות העות'מאניים וזאת לצד מפות וטבלאות מאירות עיניים.

פרק ארוך בספר, בשם "תעריפי הדואר העות'מאני, 1840-1918" (Ottoman Postal Rates 1840-1918) מוקדש למערכת התעריפים המורכבת והמשתנה של הדואר העות'מאני בתקופה הנזכרת ←

AKKA

ACRE

1868

30.4.1876

Black

Acre 1

Collins PM1

A&P 1

Folded commercial letter sent from "St. Jean d'Acre" to Jaffa on April 20, 1871. Franked 3 stamps of 20 para Turkish postage dues, a sum of 1.5 kurus, to pay the short distance rate to Jaffa and cancelled by three Acre double box handstamps.

AKKA POSTA SUBESI
1287

ACRE BRANCH
POST OFFICE
1870/71

12.1884

1890

Black

Acre 2

Collins PM4

A&P 3

Registered cover from Acre to Istanbul. Franked 2 kurus Turkish stamp, to pay the double littoral registered rate (20 para basic + 20 para additional weight + 100% registration, all together 80 para) Cancelled by Acre negative seal "AKKA POSTA SUBESI 1287" (Acre Branch Post Office 1870/71) and with a registration cachet "Teahud Olumsuzdur" alongside. On reverse, Istanbul 4.1.1885.

תמונה מס' 2: שתי דוגמאות מתוך הספר למעטפות שנשלחו ממשרד הדואר בעכו עם החותמות המבוארות

וסוקר את הערים הגדולות (ראו תמונות מס' 2 ו-3), כגון ירושלים, יפו/תל אביב, חיפה, עכו, חברון, נצרת, בית לחם, שכם ואחרות, וכן עיירות וכפרים נוספים, לרבות באזורים פריפריאליים ומרוחקים, כגון עסלוג', סנטורה, ראש פינה, בני סעב, ביסאן (בית שאן) ואחרים. בכל הדוגמאות הללו מובאים פריטים רבים המשמשים כדוגמאות, תוך הסבר על תעריפי הדואר כפי שמופיעים עליהם ובצירוף חותמות מבוארות באיכות גבוהה. החותמות המבוארות הן תוספת חשובה ומבורכת בספר כזה, משום שהן מאפשרות השוואה קלה בין החותמות המטושטשות והלא-ברורות המופיעות על דברי הדואר המובאים בספר. כמי שעסק במחקר היסטורי על האימפריה העות'מאנית, אני יכול להעיד שעבודת האיסוף של החותמות השלמות מחייבת עיקשות והתמדה והיא עדות ליסודיות עבודתם של המחברים.

בסיומו של הספר נספחים מועילים מאוד המפרטים את שיטת התעריפים לפי מרחק, כולל טבלת מרחקים (בשעות רכיבה) בין הבירה האימפריאלית איסטנבול לבין הערים הגדולות במחוזות האימפריה השונים כפי שנמדדו בשנים השונות (הנתונים מהמאה

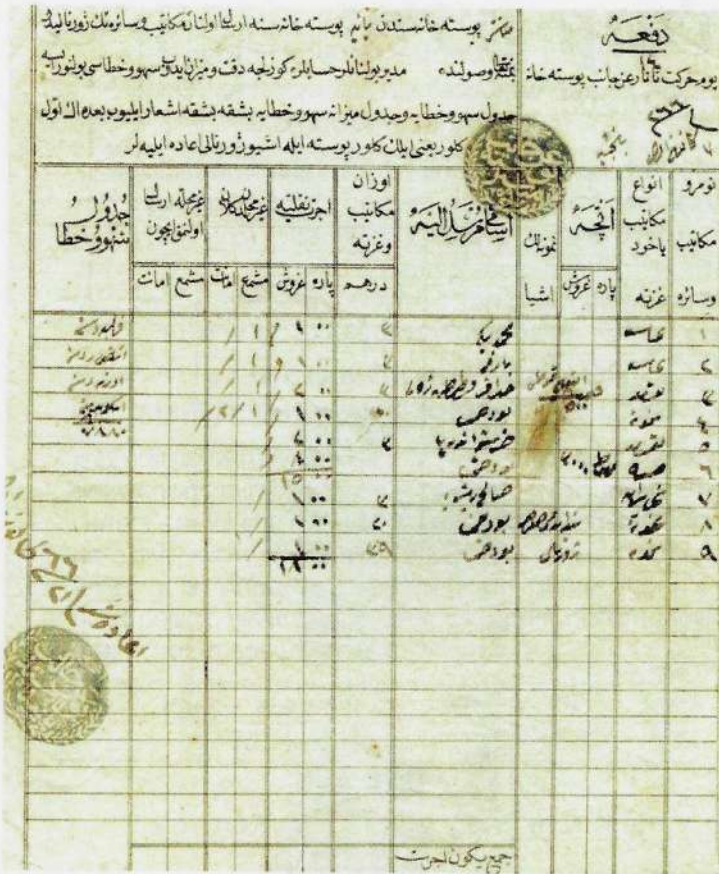
13 March 1897

Letters (for each 15 g)	1 kurus per 15 g
Registered letters	1 kurus
AR	1 kurus
Postcards	20 para
Insufficient postage	Double the deficiency
Official mail	Free
Official newspapers	50% of regular Newspaper rate
Newspapers	5 para up to 15 g 10 para up to 15-30 g 20 para more than 30 g 20 para large size up to 85 g
Newspaper - littoral	Same as interior
Printed matter & commercial mail	5 para up to 30 g 10 para up to 50 g 10 para for each additional 50 g
Samples	10 para per 50 g up to 250 g 20 para per each additional 50 g
Littoral samples	10 para per 75 g up to 250 g 20 para per each additional 50 g
Littoral	20 para per 15 g
Littoral printed matter	5 para per first 30 g 10 para up to 75 g 10 para for each additional 75 g
Picture postcards & greeting cards with less than 5 words in content	5 para

תמונה מס' 1: טבלת תעריפים לדוגמה עבור משלוח דואר מקומי בשנת 1897 (מתוך הספר)

בכותרת. הפרק מתחקה אחר התעריפים השונים למשלוח דואר מקומי (ראו תמונה מס' 1), פנים-אימפריאלי רחב ופנים-מחוזי צר יותר, לצד משלוח דואר בינלאומי. תעריפים אלה השתנו לאורך השנים והספר מביא דוגמאות של מעטפות וגלויות שנשלחו באמצעות הדואר העות'מאני ליעדים שונים, לרבות כיתובים שימושיים המבארים את החותמות, את המסלולים השונים שבהם נשלחו המכתבים ואת תעריפי הדואר השונים המצוינים על גביהם.

לבו של הספר, תחת הכותרת "משרדי הדואר והטלגרף (The Post & Telegraph Offices), הוא סקירה שיטתית ומפורטת של הערים, העיירות והכפרים השונים בארץ ישראל שבהם היו משרדי דואר וטלגרף. כל היישובים הללו מובאים בשמותיהם השונים בטורקית עות'מאנית, בערבית ובעברית, לצד שם המחוז שאליו היו שייכים באימפריה, תיאור מפורט ותמציתי של נתיבי הדואר שהוליכו אליהם, התעריפים שהיו נהוגים בנתיבים אלה ותיאור משרדי הדואר שפעלו בהם ושל האנשים שעבדו בהם. פרק זה עובר בשיטתיות על כל היישובים שבהם היו משרדי דואר על פי סדר אלפביתי

Tatar postal journal for 9 items that were sent from Bitola to Yannina (Macedonia to Greece) on December 19, 1850. Bitola (top) departure and Yannina (bottom left) arrival negative seals. The journal includes letters and newspapers. Total postage paid was 18 kurus.

תמונה מס' 4: יומן מעקב אחר שליחת דואר שכלל מכתבים ועיתונים מביטולה שבמקדוניה ליואנינה שביוון באמצעות דואר טרטים. הפריטים נשלחו ב־19 בדצמבר 1850 ומחיר המשלוח עמד על 18 קורוש (מתוך הספר)

בכל מחקר בולאי בנושאים אלה, אך גם ככלי עזר להיסטוריה של הדואר בארץ ישראל במנותק מההקשר האימפריאלי. ספר איכותי זה, הן ברמתו המחקרית והן ברמת ההפקה שלו, וייחודי הן בהיקפו והן בעושר מקורותיו והפריטים המובאים בו, הוא תרומה ברוכה שתשמש בולאים בכל העולם בבואם לעסוק בנושאים אלה ואני מעז לומר שרמתו המחקרית כה טובה עד כדי כך שיוכל לשמש גם כספר עזר וכמקור מהימן להיסטוריונים של האימפריה העות'מאנית בתקופה הנדונה. ■

סקירה זו מוקדשת לזכרו של ידידי צביקה אלוני שהלך לעולמו בטרם זכה לקרוא את השבחים על ספרו.

JERUSALEM
QDS YAHUDI MAHALLESI
POSTA SUBESI 313

ירושלם

1.11.1895

14.7.1898

Black, Violet, Green,

Red

Quart. Israelite 1

Collins PM1

A&P 1

20 para postal card sent from Jerusalem's Jewish Quarter at the beginning of November 1895 to Germany, cancelled by Jerusalem Jewish Quarter trilingual seal, Jerusalem - Qds Yahudi Mahallesi Posta Subesi 313 - ירושלים.

JERUSALEM
QDS YAHUDI MAHALLESI
POSTA SUBESI

ירושלם

14.1.1901

7.6.1908

Violet, Green, Red

Quart. Israelite 2

Collins PM3

A&P 2

Picture postcard sent from Jerusalem to Berlin franked 10 para Turkish stamps to pay the greeting postcard rate (less than five words in content), cancelled by Jerusalem Jewish Quarter trilingual seal, Jerusalem - Qds Yahudi Mahallesi Posta Subesi - ירושלים in violet; arrival "Bestell Postamt 24 7/8/05" datestamp of Berlin at bottom left.

תמונה מס' 3: שתי דוגמאות מתוך הספר למעטפות שנשלחו ממשרד הדואר בירושלים עם החותמות המבווארות

ה־19). נספחים נוספים מציגים יומני מעקב של דואר הטורים שהיה נהוג באימפריה קודם להכנסת שירותי הדואר המודרניים (ראו תמונה מס' 4), את לוח השנה העות'מאני ששילב בין לוח השנה ההיג'רי (האסלאמי) לבין לוח השנה הרומי/מאלי, שהיה לוח שנה חקלאי ביסודו, שהונהג באימפריה החל מן המאה ה־19, ולבסוף נתיבי דואר שונים שזכו לתעריפים מיוחדים עלידי הדואר העות'מאני בתקופות שונות ומטעמים שונים.

ספרם של אלוני וחכמי מעמיד בפני הקורא את תוצאותיה של עבודת מחקר קפדנית, יסודית וארוכת־שנים, הנשענת על מספר אוספים מהבולטים והחשובים בעולם בתחום ההיסטוריה של הדואר העות'מאני ובפרט פעולתו בתחומיה של ארץ ישראל. הספר פורש ביסודיות ובשיטתיות תמונה רחבה של שירותי הדואר העות'מאני, של ההיסטוריה וההתפתחות שלו ושל נתיביו, תעריפיו וסניפיו בארץ ישראל, מבלי לוותר על הכנסת הדברים להקשרם ההיסטורי הרחב ולמסגרת האימפריאלית הראויה של המאה ה־19 וראשית המאה ה־20. הספר הוא חלון הצצה נרחב ומעמיק למספר אוספים מובילים המתרכזים בהיסטוריה של הדואר העות'מאני בכלל ושל הדואר העות'מאני בארץ ישראל בפרט והוא יכול לשמש ככלי עזר

עדכון קטלוג בולי ישראל

הנפקת פברואר-אפריל 2023

הטבלאות המלוות את הסדרות מחולקות לשש עמודות על פי הסדר הבא מימין לשמאל: המספר הקטלוגי של הבול, הערך הנקוב של הבול, מחיר בול לא חתום עם שובל, מחיר בול לא חתום ללא שובל, מחיר בול לא חתום עם שובל, מחיר בול לא חתום ללא שובל.

7/2/2023

100 שנה לחברת החשמל ISRAEL ELECTRIC CORPORATION CENTENNIAL

ב-29 במרץ 2023 תציין חברת החשמל לישראל 100 שנים להיווסדה. מפעל החשמל בארץ ישראל היה פרי חזונו של מייסד החברה, פנחס רוטנברג – מנהיג, ציוני ויזם, שהביא עימו חזון מהפכני לניצול מקורות המים בארץ ישראל להפקת חשמל. בשנות ה-20 וה-30 קידם רוטנברג את בנייתן של תחנות-כוח ברחבי הארץ ועמד מאחורי הקמתה של חברת החשמל, שהיוותה מנוע מרכזי להתפתחות הכלכלה והמשק הישראלי מקום המדינה ועד היום.

2.10	8.40	8.40	8.40	4.20 ש"ח	2685
2.20	8.80	8.80	8.80	4.40 ש"ח	2686
4.30	17.20	17.20	17.20	8.60 ש"ח	סה"כ
		19.20			☒

תפילת הדרך – גיליונית מזכרת TEFILAT HADERECH – SOUVENIR SHEET

תפילת הדרך היא נוסח הנאמר לפני יציאה לדרך ארוכה. תפילה זו חוברה במאה השלישית לספירה על-ידי חכם תלמודי, האמורא רב חסדא, לנוכח סכנות האורבות בדרך.

3.70	14.80	14.80	14.80	7.40 ש"ח	2684
		16.80			☒

10.00	40.00	40.00	40.00	20.00 ש"ח	ss2687
		42.00			☒

טורפים בישראל CARNIVORA IN ISRAEL

הסדרה מציגה חמישה זני טורפים ממשפחות שונות החיים בחבל הים-תיכוני של ישראל: תן זהוב, סמור משויש, חתול בר, צבוע מפוספס ונמיייה מצויה. המשותף ביניהם הוא איום הנשקף על חייהם בבתי הגידול הטבעיים שלהם, משלל סיבות: זיהום גנטי, פיתוח חקלאות, אובדן מקומות חיות, פיתוח התיישבות ועיור, התפרצות עקב התערבות האדם, מזבלות פיראטיות והאכלה על-ידי בני אדם.

נשים פורצות דרך – שושנה שבבו ועדה פישמן מימון PIONEERING WOMEN

שושנה שבבו (1910-1992) סופרת ילידת המושבה זכרון יעקב, בת למשפחה ספרדית מהיישוב הישן עד לנישואיה בשנת 1942 פירסמה שני רומנים, עשרות סיפורים קצרים ורשימות עיתונאיות. לאחר נישואיה חדלה לכתוב והתמסרה לניהול משק הבית. **עדה פישמן מימון** (1893-1973) הייתה לוחמת ללא חת לזכויות נשים, מנהיגת פועלות ופעילת ציבור. היא הייתה חברה במוסדות הפועלים והציוניים, ואף הייתה חברה בכנסת הראשונה והשנייה מטעם מפא"י ולחמה כחברת כנסת להשוואת מעמדן החוקי וזכויותיהן של נשים בישראל.

28/3/2023

**יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל התשפ"ג -
50 שנה למלחמת יום הכיפורים
MEMORIAL DAY 2023**

בצהרי יום הכיפורים תשל"ג (1973) פרצה בהפתעה מלחמה, כאשר צבאות מצרים וסוריה תקפו במקביל את כוחותינו בסיני וברמת הגולן. זה"ל בלם את ההתקדמות הסורית בגולן, ובתוך ימים אחדים הדף את המתקפה בשתי החזיתות, במחיר דמים כבד של 2,674 קצינים וחיילים שנהרגו ועוד כעשרת אלפים שנפצעו. 50 שנים עברו מאז המלחמה אך הלוחמים שהשתתפו בקרבות עדיין נושאים את משא המלחמה בליבם ובגופם.

1.70	6.60	6.60	6.60	סה 3.30	2694
		8.60			✉

**יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל התשפ"ג
MEMORIAL DAY 2023**

מדינת ישראל הוקמה בשנת 1948, ומיד נאלצה להתמודד מול שכנותיה במלחמה על עצם קיומה. הקרבות המרים שנכפו עליה הרסו רבים ממתקני התשתית ברחבי הארץ, והותירו את ישראל כשהיא נתונה במשבר כלכלי חמור...

1.70	6.60	6.60	6.60	סה 3.30	2695
1.70	6.60	6.60	6.60	סה 3.30	2696
1.70	6.60	6.60	6.60	סה 3.30	2697
5.00	19.80	19.80	19.80	סה 9.90	סה"כ
		21.80			✉

1.30	5.20	5.20	5.20	סה 2.60	2688
1.30	5.20	5.20	5.20	סה 2.60	2689
1.30	5.20	5.20	5.20	סה 2.60	2690
1.30	5.20	5.20	5.20	סה 2.60	2691
1.30	5.20	5.20	5.20	סה 2.60	2692
6.50	26.00	26.00	26.00	סה 13.00	סה"כ
		28.00			✉

**100 שנה למכון התקנים הישראלי
THE STANDARDS INSTITUTION OF ISRAEL CENTENNIAL**

בימים אלה מציין מכון התקנים הישראלי מאה שנה להיווסדו. מכון התקנים הוא מוסד ותיק וחשוב בעל מוניטין של איכות ומקצועיות, הממלא תפקיד מרכזי בכלכלה הישראלית.

6.00	24.00	24.00	24.00	סה 12.00	2693
		26.00			✉

100 שנה לנשר
NESHER CENTENNIAL

החל מחזונו של הרצל לעיר גנים ותעשייה דרך מפעל המלט המפורסם הפכה נשר לעיר משגשגת, המובילה את המטרופולין עם פיתוח המגורים והמסחר הגדולים ביותר בצפון. השנה תחגוג העיר נשר 100 שנים של ציונות, אהבת הארץ ובניינה.

2702	12.50 ₪	25.00	25.00	25.00	6.30
				27.00	

4/4/2023

ישראל-קפריסין הנפקה משותפת
ISRAEL-CYPRUS JOINT ISSUE

מדינת ישראל והרפובליקה של קפריסין מקיימות ביניהן יחסים דיפלומטיים חמים וקרובים, המקבלים ביטוי במגוון מישורים, כגון ביטחון, כלכלה, אנרגיה, תרבות וחברה.

2703	10.90 ₪	21.80	21.80	21.80	5.50
				23.80	

דואר בינלאומי מארץ ישראל
INTERNATIONAL MAIL FROM ERETZ ISRAEL

סדרת בולים המתארת את התפתחות הדואר בארץ ישראל - דואר הים, הדואר היבשתי ודואר האוויר - לאורך המאה האחרונה. הבולים מציגים דברי דואר היסטוריים שהועברו באמצעות שירותי הדואר השונים ואת אמצעי התחבורה ששינעו את הדואר בדרכים השונות.

2698	5.50 ₪	11.00	11.00	11.00	2.80
2699	7.60 ₪	15.20	15.20	15.20	3.80
2700	8.50 ₪	17.00	17.00	17.00	4.30
סה"כ	21.60 ₪	43.20	43.20	43.30	10.80
			45.20		

מאיר הר-ציון
MEIR HAR-ZION

מאיר הר-ציון (1934-2014) נולד בהרצליה, גדל עד גיל 13 במושב רשפון ולאחר גירושי הוריו עבר לקיבוץ עין חרוד והחל לטייל באזור העמק. בשנת 1952 התגייס לנח"ל ובשנת 1953 נקרא לשרת ביחידה 101 עם הקמתה עקב יכולות הסיירות הבולטות שלו ואופיו המיוחד. בשנת 1956 נפצע קשה בפעולה של היחידה בחברון ועבר תהליך שיקום ארוך וקשה שבעקבותיו לא יכל לחזור לשירות ובחר להגשים חלום ישן ולהקים חווה חקלאית. בשנת 1959 הקים את החווה בכוכב הירדן וזכה בפרסים על העדר שגידל בה.

2701	5.50 ₪	11.00	11.00	11.00	2.80
			13.00		

תווית דוארמט - גנים לאומיים - הרודיון
ATM POSTAGE LABEL - NATIONAL PARKS - HERODIUM

תב33	ש2.60	8.00
------	-------	------

תווית דוארמט - גנים לאומיים - מצדה
ATM POSTAGE LABEL - NATIONAL PARKS - MASADA

תב34	ש2.60	8.00
------	-------	------

תווית דוארמט - גנים לאומיים - בית גוברין
ATM POSTAGE LABEL - NATIONAL PARKS - BET GUVRIN

תב35	ש2.60	8.00
------	-------	------

תוויות ביול

7/2/2023

תווית דוארמט - גנים לאומיים
ATM POSTAGE LABEL - NATIONAL PARKS

תב151	ש2.60	8.00
-------	-------	------

28/3/2023

תווית דוארמט - גנים לאומיים - קיסריה
ATM POSTAGE LABEL - NATIONAL PARKS - CAESAREA

תב152	ש2.60	8.00
-------	-------	------

הנכם מוזמנים למפגש "בוקר של בולים", אשר יתקיים ביום שישי ה-23 ביוני במשרדי התאחדות בולאי ישראל ברחוב אבן גבירול 39, תל אביב.

"בוקר של בולים"

תכנית המפגש:

התכנסות, כיבוד קל	9:00 - 9:30
דברי פתיחה	9:30 - 9:40
"פריטים בפירוט" - מספר אספנים יציגו פריט אחד מהאוסף שלהם	9:40 - 10:30
חידון בולאי נושא פרס על פלטפורמת Kahoot	10:30 - 11:00
מכירה פומבית	11:00 - 12:00

נשמח לראותכם!

הכניסה חופשית
אין צורך בהרשמה מראש

7/2/2023
חותמת יום ההופעה
נשים פורצות דרך -
שושנה שבבו

7/2/2023
חותמת יום ההופעה
נשים פורצות דרך -
עדה פישמן מימון

7/2/2023
חותמת יום ההופעה
גילויית מזכרת תפילת הדרך

7/2/2023
חותמת יום ההופעה
טורפים בישראל

7/2/2023
חותמת יום ההופעה
100 שנה לחברת החשמל

28/3/2023
חותמת יום ההופעה
דואר בינלאומי מארץ ישראל

28/3/2023
חותמת יום ההופעה
75 שנה לישראל

28/3/2023
חותמת יום ההופעה
יום הזיכרון - 50 שנה למלחמת
יום כיפור

7/2/2023
חותמת יום ההופעה
גנים לאומיים בישראל

7/2/2023
חותמת יום ההופעה
100 שנה למכון התקנים
הישראלי

4/4/2023
חותמת יום ההופעה
הנפקה משותפת
ישראל-קפריסין

28/3/2023
חותמת יום ההופעה
גן לאומי מצדה

28/3/2023
חותמת יום ההופעה
גן לאומי בית גוברין

28/3/2023
חותמת יום ההופעה
100 שנה לנשר

28/3/2023
חותמת יום ההופעה
מאיר הר-ציון

**"מחזיקים בולים כפולים באוסף?
ניתן לתרום אותם לפעילויות
חינוכיות לבני נוער, באמצעות
התאחדות בולאי ישראל."**

הספרייה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל

פתוחה בימי חמישי בין השעות 09:00-16:00.
לחברי ההתאחדות - השאלת ספרים, קטלוגים, מגזינים וצילומי תצוגות.
לקהל הרחב - עיון במקום.

רח' אבן גבירול 39, תל אביב, קומה א', טל': 03-6295547

יריב האפט Yariv Haft

נייד: 050-9899098 Mobile:

קונה ומוכר בולי ישראל
Buying & Selling Israel Stamps

ת.ד. 33320 חיפה 33213 P.O.Box 33320 Haifa
דוא"ל: lotsofstamps1@yahoo.com e-mail:

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל, נושאים ויודאיקה,
בולי הרשות הפלסטינאית

מבצע אלבום 30 דף שורות שקופות רקע שחור
LEUCHTTURM תוצרת גרמניה

יבואן פסי HAWID

רח' אלנבי 76 ת"א קומה ב' טל: 03-5163871, ת.ד. 3059 תל אביב 6103001
טלפון סלולארי: 054-5390225; אימייל: giladistamps@gmail.com

מרכז הבולים

מתמחים במוקדמים, מנדט, מנהלת העם
ובולי ישראל, טעויות, תוויות מכל הסוגים,
זרחנים בולי חו"ל לפי חלוקה למדינות ונושאים
נציג בלעדי של MICHEL ו-DAVO

אלנבי 94 תל אביב (במרתף)
טל: 03-5605755, פקס: 03-5605430, נייד: 050-6555370
email: stamps.center@gmail.com

ולדי פיש - קונגרס הבולאים

הערכת שווי אוספי בולים, שטרות ומטבעות קניה ומכירה
הערכת שווי ללא עלות בבית הלקוח

טלפון: 054-6511897

רחוב החלוצים 18 תל אביב

Email: fishstamps1988@gmail.com

אליק רינק

בולים ומטבעות
קונה ומוכר

רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 3554,
טל: 03-6297192, פקס: 03-5255131,
מען: 03-5227922, נייד: 052-2502963
דוא"ל: rinekstamps@gmail.com

בולי כחול לבן

Blue White Stamps

קונה, מוכר, מחליף, מכירה פומבית, אבזרים, בולים, מטבעות ושטרות.

רח' המלך ג'ורג' 6 (ירידה מאלנבי), ת.ד. 23257 תל אביב 61231
טל: 03-5281023, 03-5015496, פקס: 03-6521145, נייד: 050-7858613
Email: sherman77@013.net.il

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ
TEL-AVIV STAMPS (Y. TSACHOR) LTD.

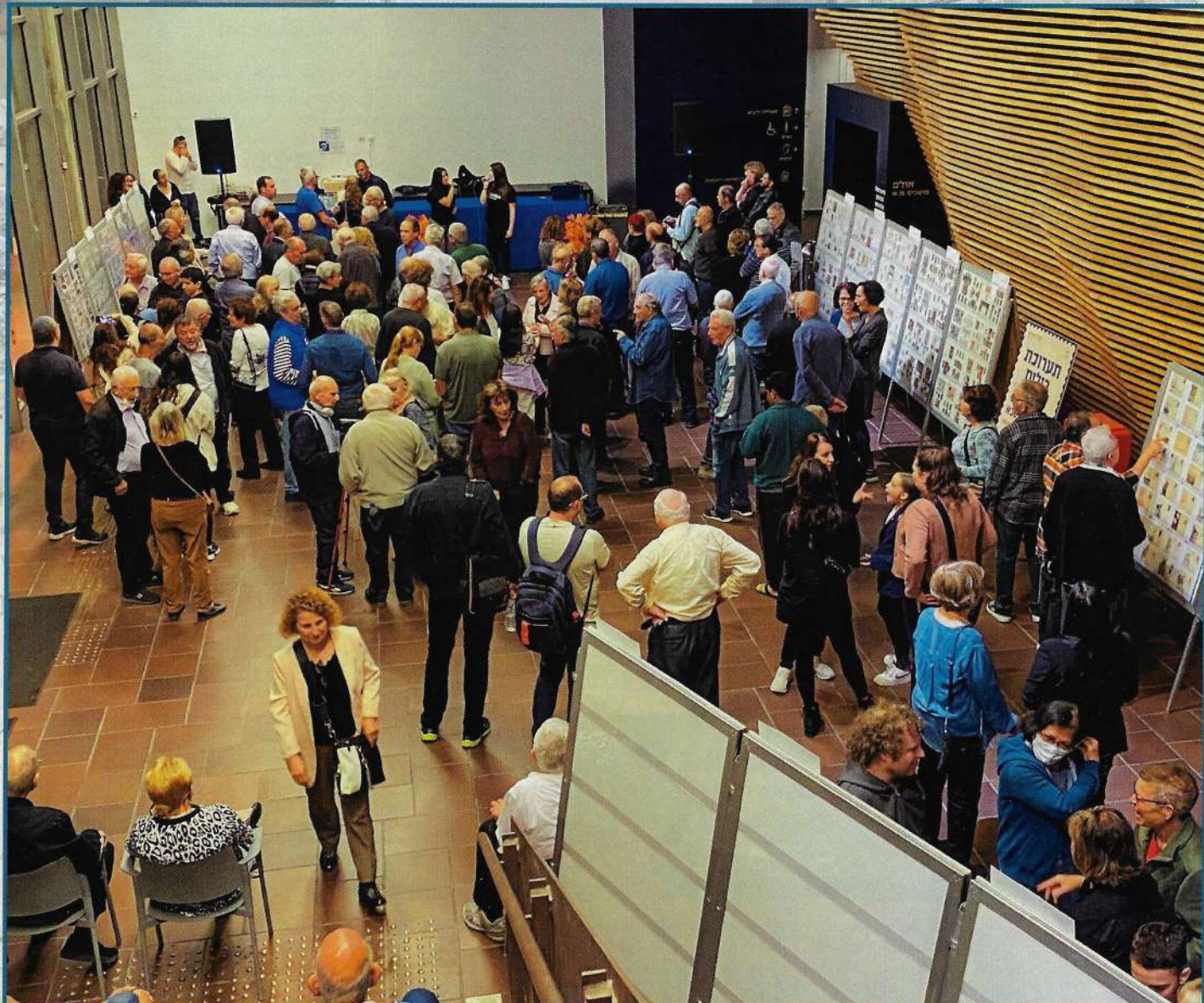
מכירה על פי הצעות מחיר בכתב
(Mail Auction)

מוקדמים * מנדט * מנהלת העם * דאר עברי
ישראל * חו"ל * יודאיקה * גלויות * ספרים

קטלוג מאוייר חינם

Web: telavivstamps.com • E-Mail: tastps@gmail.com

ת.ד. 16218 תל אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

תערוכת הבולים לציון 120 שנה לייסוד העיר כפר סבא (מאמר בעמוד 17)

